

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, KOVAS – MARCH 29, 1989

Nr. 61

LKB Kronika, Nr. 79

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitės duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Laisvės nėra be sąžinės laisvės

Kreipimasis į Persitvarkymo Sąjūdį

(Tęsinys)

4. Sąžinės laisvė ir ateizmo rėmėjai prieš savo norą. TSKP programa ir įstatai, VLKJS įstatai, ipareigodami visus jų organizacijų narius kovoti su religija, suvaržo tikinčiųjų piliečių politines teises, garantuotas TSRS Konstitucijos 48 ir 51 str., ir prievartauja sąžinę. Ryždamasis tapti TSKP ar VLKJS nariu, tikintis arba turi prisiimti savo sąžinei priešiškas pareigas ir jas vykdyti ar veidmainiauti, arba likti šalia šių organizacijų, turinčių lemiamą balsą valstybiniuose ir visuomeniniuose reikaluose. Naujoji nuostata, kad tik partijos komiteto pirmininkas sekretorius galės tapti

atitinkamos DŽD tarybos pirmininku, užkerta bet kokią galimybę nepasirūšusiam veidmainiauti tikinčiam užimti tokį postą, tad ir vėl – arba sąžinės laužymas, arba diskriminacija. Vienintelė legali šalyje partija ir vienintelė legali jaunimo masinė sąjunga turėtų būti religijos atžvilgiu neutralios, kad joms galėtų priklausyti įvairių išitikinimų piliečiai. To nepadarius, persitvarkymo srėvėje turėtų būti pasiūlyta dėl spaudimo ar per nesupratimą įstojuose tikintiesiems pasitraukti iš šių organizacijų, teisiskai ir faktiškai garantuojant, kad tai neturės jokių neigiamų socialinių padarinių. (Bus daugiau)

Smūgis partijos vadams

– Sovietų Sąjungos rinkimuose praėjusių sekmadienį Komunistų partija patyrė didelį smūgį, kai daugelis partijos vadų nebuvo išrinkti į naująjį Deputatų Kongresą. Jie dar neprasitarė savo turėtų vietų, tačiau gyventojai pareiškė jiems savo nepasitikėjimą. Tai buvo pirmieji laisviausi rinkimai nuo pat Lenino laikų 1917 m., kai komunistai vykdė savo revoliuciją. Keli partijos vyriausieji vadai, nors ir rinkimuose neturėjo oponento, nelaimėjo, nes balsuotojai išbraukė jų pavardes, jų tarpe ir vieną Politbiuro nari.

– New York Times tarp didžiųjų pralaimėtojų pirmame puslapyje pažymi ir du Lietuvos Komunistų partijos vadus – Vytautą Astrauską, Lietuvos prezidentą, ir Vytautą Sakalauską, Ministrų Tarybos pirmininką arba premjerą, kurie nebuvo išrinkti. Kiti – J. Solovjevas, Leningrado Komunistų vadas ir Politbiuro narys, Kijevo partijos vadas Konstantinas Masik, Kijevo meras Valentinus Zgursky, Lvovo partijos vadas Jakovas Pogrebnjak, Sibiro Tosmsko partijos vadas Vadimas Zorkaltsevas – jie visi pralaimėjo rinkimus, praneša „Tassas“.

– Leningrado minėtasis partijos vadas ir Politbiuro narys rinkimuose buvo vienintelis kandidatas – nebuvo išstatyta kito asmens prieš jį, tačiau žmonės išbraukė jo pavardę iš balsavimo lapų. Ten turės būti nauji rinkimai.

– Tomsko srities partijos vadas V. Zorkaltsevas, kuris buvo Politbiuro nario Ligaciuvo protėgis, nebuvo išrinktas – žmonės išbraukė jo paardę.

– Ukrainos partijos vadas Vladimiras Ščerbitskis rinkimuose neturėjo oponento, bet rinkimų rezultatai dar neskelbiami.

– Maskvoje didžiausiu laimėtoju tapo iš Politbiuro pašalintasis Boris Yeltsinas, gavęs 89,2% balsų. Jo oponentas Zil fabriko direktorius ir partijos favoritas Eugenijus Brakovas tesurinko tik 6,86% balsų. Yeltsinas pasisakė už

daugelio partijų sistemą ir už tai, kad reikia ieškoti gerų ryšių su Pabaltijos respublikomis ir naujajame Kongrese sudaryti vieną bloką.

– Pabaltijos respublikose laimėjo tie kandidatai, kurie pasisakė už didesnę autonomiją nuo Maskvos, sąjūdis tikėjosi laimėti 30 vietų, „nors agitacija prieš mus labai didelė. Tačiau, žmonės dar yra ant tos pakilimo bangos, kuri tęsiasi nuo vasaros“. Oficialūs organai kaip galima ilgiau delsė pildant Sąjūdžio prašymus, tik paskutinę minutę leidžiant spausdinti arba per televiziją rodyti rinkiminę medžiagą.

– Lietuvos Sąjūdis laimėjo 32 vietas iš 42 galimų vietų, bet 8 vietas neiškios, nes teks perbalsuoti, kadangi nebuvo surinkta daugiau kaip 50% balsų. Išrinkti partijos pirmieji du vadai. Seši partijos vadovai nebuvo išrinkti į Deputatų Kongresą.

– Latvijos rinkimuose iš 29 populiaraus Fronto kandidatų laimėjo 25 kandidatai.

– Estijos populiariusis Liaudies Frontas laimėjo 25 vietas iš galimų 36 vietų. Partijos vadas surinko 90% balsų, nes jis ejo su Estijos Liaudies Frontu nuo pat pradžios.

– Moldavijoje laimėjo visi šeši kandidatai, kurie pasisakė už radikalias reformas ir prieš Komunistų partiją. Jie visi yra Moldavijos Rašytojų sąjungos nariai.

– Oficialius rinkimus laimėjusių sąrašas turi būti paskelbtas balandžio 5 d., bet jame dar nebus tų pavardžių, kurių rinkimai turės būti pakartoti perbalsuojant balandžio 9 d.

– Veliausiai gautu pranešimu išrinkti: Vytautas Landsbergis, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio prezidentas, Zita Šliūtė, Egidijus Bičkauskas, Kazimieras Uoka, Antanas Buračas.

– Aliaskoje Exxon kompanijos prekinis laivas atsimušė į povandeninę uolą ir maždaug 11 milijonų galionų neapdirbtos alyvos išteko į jūrą ir sudarė 7 mylių ilgį ir 7 mylių pločio pavojaingą ruožą vandenyse.

– CIA direktorius William Webster pasakė, jog yra duomenų, kad Libija savo chemikalų fabriką perves į vaistų gaminimo įmonę.

Vasario 16 dienos rytą minia Kauno gatvėmis žygiavo prie „Laisvės“ paminklo. Daugiatūkstantinė minia su Sąjūdžio kartoja:

– Tebūnie Lietuva tokia, kokios nori jos žmonės!

Didelė agitacija prieš Sąjūdžio kandidatus

Tačiau nepakenkė tiems, kurie ejo su Sąjūdžiu

Vilnius. 1989 kovo 28. (LIC) – Artėjant kovo 26 dienos rinkimams, Sąjūdžio rinkiminei kampanijai visai dar buvo kliudoma, praneša Lietuvos Informacijos Centras. Sąjūdiečiai statė 39 jų remiamus kandidatus į 42 Lietuvos skiriamas vietas. Pasak Sąjūdžio rinkiminio štabo narės Angonitos Rupšytės, kuri Lietuvos Informacijos Centru nušvietė rinkiminę kampanijos eigą, Sąjūdis tikėjosi laimėti 30 vietų, „nors agitacija prieš mus labai didelė. Tačiau, žmonės dar yra ant tos pakilimo bangos, kuri tęsiasi nuo vasaros“. Oficialūs organai kaip galima ilgiau delsė pildant Sąjūdžio prašymus, tik paskutinę minutę leidžiant spausdinti arba per televiziją rodyti rinkiminę medžiagą.

Pvz., praėjus savaitės pradžioje Lietuvos televizijoje buvo uždrausta parodyti Sąjūdžio penkių minučių rinkiminę videojuostą. Ji kurį laiką net buvo dingusi. Sąjūdžiui ėmus protestuoti, videojuosta atsirado ir pirmą kartą buvo parodyta 10:30 val. vak. praėjus ketvirtadienį. Videojuostoje, kurioje reklamavo Sąjūdžio kandidatus, buvo muzikinis fonas, dainuojant Vytautui Kernagui ir klausant poeto Bernardo Brazdžio eilių, su ištraukomis iš mingų, kaip pvz., Laisvės statulos atidengimo Kaune, gėlių padėjimo prie dr. Jono Basanavičiaus kapo, atidengimo memorialinės lentos Vilniuje per Vasario 16-tąją. Tame fone buvo rodoma Sąjūdžio remiamų kandidatų nuotraukos, jų apygardų numeriai ir kvietimas balsuoti „Už Lietuvą, už Sąjūdį. Balsuokime už Sąjūdžio kandidatus“.

– Lygiateisiškumo stoka
Rupšytė pastebėjo, kad „Tiesa“ ir „Vakarinės naujienos“ nelygiai traktavo valdžios ir Sąjūdžio kandidatus: apie partinio aparato kandidatus nuosekliau buvo rašoma, daugiau negu apie Sąjūdžius. Pvz., Komunistų partijos Šilutės rajono komiteto biuro nutarimu, medžiaga apie Sąjūdžio kandidatą Egidijų Bičkauską ir Mečį Laurinką „Pamario“ laikraštyje nebuvo spausdinama. Kitoj apygardoje, t.y. 233-čioj, Vilkiškių, atspausdino Sąjūdžio oponento Vytauto As-

trausko, Aukščiausios tarybos prezidento pirmininko interviu, o Sąjūdžio kandidato Juozo Oleko pasisakymus nutylėjo. Olekas, Vilniaus universiteto vyresnysis mokslinis bendradarbis, kuris nėra Komunistų partijos narys, yra gimęs tremtinių šeimoje Krasnojarske. Sakiuose, t.y. Janonio kolūkyje ir kitur, partinių organizacijų sekretoriai ir pirmininkai užkirtė kelią Oleko patikėtiniams susitikti su kolūkiečiais. Protestuodamas prieš šiuos ir kitus rinkimų įstatymo pažeidimus Šakių rajone, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo narys Gintautas Bendoraitis kovo 22 d. pradėjo bado streiką.

Rajoninėje spaudoje daug kur buvo išspausdinta prieš Sąjūdžio kandidatus nukreipta medžiaga. Pvz., Naujosios Akmenės laikraštyje „Vienybė“ praėjus savaitę paskelbė laisną prieš Kazimierą Prunskienę, kuriame autorius abejojo dėl kandidatės išitikinimų, netgi sąžiningumo, jai prikaišiojo dėl tariamai emocijų kalbų apie Lietuvos ekonominį savarnakiškumą. „Vienybės“ redakcijos prierašas atskleidė susidariusią padėtį: „Ši laisną mums perdavė ir nurodė išspausdinti Liaudies deputatų tarybos vykdomasis komitetas. Skelbiamieji faktų netikrinę, nieko netaisė. Apie laiško autorių jokių duomenų neturime“.

Protestas Maskvoje

Praėjusį trečiadienį Sąjūdžio taryba pasiuntė protesto telegramą Maskvos rinkiminei komisijai dėl įvairių rinkiminės kampanijos taisyklių prasižengimų. Proteste nurodyta, kad valdžios organai neleidžia Sąjūdžiui lygiais pagrindais spausdinti rinkiminę medžiagą. Sąjūdis ilgai vargo, kol surado spauštuvę, kuri pagamino rinkimines brošiūras ir plakatus – ir tai nepilnu tiražu. Pvz., trim asmenim, balotiruojantiems didžioios teritorinėse apygardose, reikėjo išspausdinti po 10,000 brošiūrų ir 5,000 plakatų, bet vyriausybė tiražą sumažino per pusę.

Neleido iškabinti plakatų

Sąjūdis paruošė tris plakatus, kuriems reikėjo gauti leidimą,

norint juos iškabinti. Pasak Rupšytės, leidimas nebuvo duotas. Liepta kreiptis į Vilniaus miesto partijos komitetą, pas asmenį pavarde Aukšneris. Jis pranešė, kad vienam plakatui „Už Lietuvą, už Sąjūdį“ leidimas buvo duotas, o kitiems dviems ne, nežiūrint to, kad valdžios paslapčių saugojimo komiteto atspaudė užrašyta, „Spausdinti ir platinti galima“.

Viename „Rinkėjai būkime budrūs“ plakate, kuriam nebuvo duotas leidimas, buvo matyti susegtas švarkas ir kaklaraštis – Lietuvos tautinė vėliava – o apačioje iš po susegimo kyšojo sena sovietinė vėliava. Antrame buvo pavaizduotas Stalinas, o jo krūtinės fone yra Stalino su Molotovu, Brežnevo ir Chruščiovo nuotraukos. Matyti perbalkimas ir užrašas „Už juos jau balsavome (kabutėse)“.

Neaiškumai dėl pačių rinkimų eigos

Nors Sąjūdis dabar yra įsisteisusi juridiskai kaip visuomeninė organizacija ir turi teisę siųsti į rinkimus savo stebėtojus, bet kai kurie rajonai nepriėmė jo stebėtojų. Ryšium su galimu suklaviavimu, Sąjūdis nusiuntė raštą Aukščiausiajai tarybai, kurios atstovas pareiškė, kad ji padėtų išsiaiškinti, kad vietiniai organai neturi teisės taip elgtis, ir rajonuose bus priimami stebėtojai.

Plačiai sklido gandai, kad j kai kurias apygardas žadėjo suvažiuoti iš kitur asmenys, t.y. iš Latvijos ir Kaliningrado srities, su balsavimo pažymėjimais paremti partinio aparato kandidatus. Kilo įtarimas, kad gali būti tokių, kurie pervaziuos kelias vietas ir kelis kartus neteisėtai balsuos už norimą asmenį. Sąjūdiečiai ketino reikalausti balsuotojų sąrašų, išsiaiškinti, kiek balsuotojų ten suvažiuojo iš kitur.

Nepatvirtintomis žiniomis, buvo bijomasi, kad panaši padėtis gali susiklostyti Klaipėdos ir Utenos rajonuose. Buvo kalbama, kad bus atvežta daugiau kariuomenės ir kareiviai turės teisę tuose rajonuose balsuoti, nors jie gyvena kitur.

Sąjūdis laimi rinkimus

Vilnius. 1989 kovo 27. (LIC) – Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio kandidatai laimėjo didelę daugumą balsų vakar dienos rinkimuose į TSRS Liaudies deputatus, praneša Lietuvos Informacijos Centras.

Sąjūdžio rinkiminio štabo neoficialiomis duomenimis, 30 iš 39 Sąjūdžio remiamų kandidatų buvo išrinkti į deputatus. 31-masis, sąjūdietis ir Lietuvos mokslų akademijos viceprezidentas Vytautas Statulevičius, įveikė kitą sąjūdiečių, kino režisierių Arūną Žebriūną. Žebriūnas buvo Sąjūdžio vadovybės remiamas kandidatas 253-čioje apygardoje Utenoje, tačiau Vilniaus Sąjūdžio taryba aktyviai agitavo už tarybos narį Statulevičių, kuris ir laimėjo.

Daugelyje apygardų Sąjūdžio tremiami kandidatai laimėjo prieš pagrindinius Lietuvos valdžios aparato atstovus.

Išrinktieji

Laimėjo absoliučia balsų dauguma: Algimantas Čekuolis, Gimtojo krašto redaktorius, prieš Jedinstvos lyderį Valerijų Ivanovą, rašytojas Sigitas Geda prieš Centro komiteto sekretorių Stanislovą Giedraitį, Bronius Genzelis, Vilniaus universiteto profesorius, prieš Valstybinio plano komiteto pirmininką Mykolą Šarką, Jonas Kubilius, Vilniaus universiteto rektorius, prieš Ministrų Tarybos pirmininką Vytautą Sakalauską, rašytojas Marcelijus Martinaitis, prieš Ministrų Tarybos pavaduotoją Vilių Kazanavičių, Nikolajus Medvedevas, rusų kilmės Kauno Sąjūdžio tarybos narys, nugalėjęs net du oponentus, Kazimieras Motieka, teisininkas, atidavęs savo partijos kortelę, prieš Teisingumo ministrą Praną Kurį, mokslininkas Juozas Olekas, Sibiro tremtinio sūnus, ne partijos narys, prieš Aukščiausios Tarybos prezidento pirmininką Vytautą Astrauską, Alfredas Smailys, mokslininkas, Kauno Sąjūdžio tarybos narys, ne partijos narys, prieš Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotoją Juozą Šerį, Virmantas Veličkonis, Panevėžio rajono Ramygalos kolūkių pirmininkas, prieš

Centro komiteto sekretorių Bronislovą Zalkauską.

Teks persirungti

Šie Sąjūdžio remiami kandidatai laimėjo prieš kitus kandidatus, tačiau nesurinko absoliučios daugumos: Julius Juzeliūnas, Gunaras Kakaras, Grigorijus Kanovičius, Česlovas Kudaba, Jūratė Kupliauskienė, Marijonas Visakavičius. Vidmantas Žemelis 4% pralaimėjo Vilniaus 229-toje apygardoje prieš Vilniaus miesto pirmąjį sekretorių Kęstutį Zalecką, tačiau dalyvaus antrame rinkimų rate, kuris, kaip speliuojama, bus maždaug už dviejų savaitių.

Pagal paskutinius duomenis 686-toje apygardoje, Sąjūdžio seimo tarybos atsakingas sekretorius rašytojas Virgilijus Čepaitis pirmąją tik 2% prieš Ivaną Tichonovičių, Pedagoginio instituto docentą. Juras Požėla, Lietuvos mokslų akademijos prezidentas, atsidūrė trečioje vietoje. Tichonovičių stipriai rėmė lenkai, Čepaitį lietuviai balsuotojai. Antrame rate liemiamą balsą greičiausiai turės rusai, kurie sudaro apie 25-30% balsuotojų.

Laurinkus, bet ne Petkevičius

693-čioje apygardoje, kur Sąjūdžio rinkiminio štabo apskaičiavimu balsavo apie 85% turinčių teisę balsuoti, buvo išrinktas Mečys Laurinkus, Sąjūdžio seimo tarybos narys ir Stalinizmo nusikaltimams tirti komisijos sekretorius. Jo pagrindinis priešininkas – buvęs Sąjūdžio seimo tarybos narys rašytojas Vytautas Petkevičius pralaimėjo. Sąjūdžio kampanijos darbuotojai laikė šią apygardą būtina laimėti. Turimomis žiniomis, Laurinkus surinko 60,1% balsų.

Premija Būtenui

Kaunas. – „Lituanicos“ fabrikas yra įsteigęs darbininkų premiją, kuri skiriama už praėjusių metų literatūros kūrinį, ryškiausią pavaizdavusį Lietuvos mokslo, meno ar visuomenės veikėjo asmenį. Bet šį kartą vienbalsiai „Lituanicos“ darbininkai pasyrė tą premiją rašytojui Julijui Būtenui, kuris parašė 1937 m. knygą „Vincas Kudirka“. Praėjus 52 metams, ta knyga pakartotinai išleista, vėl pasirodė labai aktuali, tarsi tik šiandien parašyta, „ta knyga žadina mus dideliems darbams, kilniam nusiteikimui ir kviečia tautos vienybei“, pasakė autoriaus apdovanojimo iškilmėse J. Dagilis. Pats rašytojas Julius Būtenas papasakojo, kaip jis prieš karą Kaune rinko medžiagą tai knygai ir bendravo su Vinco Kudirkos giminėmis. Premijos įteikimo iškilmėse dalyvavo ir partijos vadai.

KALENDORIUS

Kovo 29 d.: Bertoldas, Almantė, Kernius, Manvydas, Basakizijus.

Kovo 30 d.: Ferdinandas, Anelė, Gvidonas, Danulis, Virmantas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:41, leidžiasi 6:11. Temperatūra dieną 53 l., naktį 40 l.

SKAUTYBĖS Klaidos

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ, KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

BALIUI GAJAUSKUI CHICAGOJE LANKANTIS

Prieš keletą metų Jaunimo centre pasirašinėjom po petiją, siekiant Balio Gajausko išlaisvinimo iš kalėjimų ir Sibiro tremties. Nuoširdžiai vylėmės tokia galimybe, bet ir didžiausiam optimistui mūsų tarpe tada būtų buvę sunku tikėti, kad vieną dieną sveikinsim jį savo sueigose tame pačiame Jaunimo centre. O vis dėlto tokia diena išaušo. Šm. kovo 18 d. popietėje sveikinom jį Chicagoje, kurioje jis gyvena jau dešimt metų.

Sutikome jį nuoširdžiai, kaip sutinkamas iš pasmerkimo pradžiai netikėtai sugrįžęs brolis — su gėlimis, šiltai sveikinimo žodžiais, aktyviai sublizgusiu džiaugsmo asara. O atsiveikindami išlydėjome su dovanėle ir viltimi, kad šis susitikimas tik pirmutinis, kad jį bus daugiau ir įdomesnė aplinkoje — Tėvynėje prie lauko skautiškoje stovykloje. O kol tai įvyks, prisiminsim susitikimus Chicagoje, kuriuos užrašė sesės Rita Likanderytė ir šio skyriaus redaktorė.

ISKILMINGOJE SKAUTIJOS SUEIGOJE

Kovo 17-19 dienomis, Chicagoje svečiavosi neseniai iš sovietinių kalėjimų paleistas 37 metų gulaguose išskentęs, sąžinės kalinys B. Gajauskas ir jo žmona Irena. Jį pagerbti buvo surengtos vakaronės, sueigos, susitikimai su visuomene. Chicagoje skautai norėjo su B. Gajausku susitikti, ir, kaip jaunystėje buvusi skautė, broli B. Gajauskui bei jūniti į skautiškos šeimos būrį.

Šeštadienį, kovo 18 d., 2 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje saleje įvyko „Kernavės“ tunto iškilminga sueiga. Tuntininkė s. Rita Penčylienė, sužinojusi, kad sueigoje dalyvaus B. Gajauskas, pakvietė ir kitus tuntos sueigoje dalyvauti.

Salėje rikiavosi ne tik kernavietės, bet ir „Aušros Vartų“, „Lituanicos“ bei „Nerijos“ tuntų sesės ir broliai, dalis jų, anksčiau baigę pamokas, atvyko net iš Lemonto. Staiga — tylai! Pro „Mirgos“ draugovės sesių sudarytą garbės sargybą žengė Balys ir Irena Gajauskai, lydimi LSS Tarybos vicepirmininkės, v.s. Irenos Kerelienės. Salėje susirinkę skautai ilgai plojo šiam tautos didvyriui ir džiaugsmingai sušuko: „Lietuva bus laisva, lai gyvuoja skautija!“ Nuskambėjo ir „Kernavės“ tunto šūkis, daina. Po raportų paaiškėjo, kad sueigoje dalyvauja 50 kernavietių ir arti 100 kitų tuntų brolių ir sesių.

Tuntininkės pavaduotoja, s. Ramunė Lukienė, pristatė garbės svečią, Balį Gajauską, pasveikindama taip ilgai už Lietuvą kentėjusį mūsų skautiškos šeimos narį. Suskambėjo draugovių šūkių. Broliui Gajauskui ir jo žmonai buvo įteikti tuntų ženkleliai.

Inešus tuntų vėliavas ir giedant Lietuvos himną, buvo įteiktas momentas. Galvojau, kad už šią giesmę, kurią taip

dažnai giedame ir nebeįgyvename jos reikšmės, brolis Gajauskas buvo kalinamas, mušamas ir kankinamas...

Perskačius įsakymus, dvi jaunutės „Kernavės“ sesės, draugininkės s. Marytės Utzgeraitė, o Tėvynės ilgesio mazgelį — brolis Gajauskas. Marytės užmezgė gerojo darbo mazgelį, o Tėvynės ilgesio mazgelį — brolis Gajauskas. Marytės užmezgė gerojo darbo mazgelį, o Tėvynės ilgesio mazgelį — brolis Gajauskas. Marytės užmezgė gerojo darbo mazgelį, o Tėvynės ilgesio mazgelį — brolis Gajauskas.

Po apdovanojimų ir sveikinimų žodį tarė ir mūsų svečias. Jis prisiminė savo skautavimo dienas Nepriklausomojoje Lietuvoje bei paskutinę slapta sueigą vokiečių okupacijos metais, 1942 m. vasario mėn., kai jį draugininkas buvo išvežtas. Brolis Gajauskas pabrėžė faktą, kad skautai Lietuvoje jau atsikūrė ir šm. Vasario 16-tąją, pirmą kartą po 49 metų uniformuoti vėl stovėjo garbės sargyboje Vilniuje, Gedimino aikštėje. Jie džiaugėsi gavę uniformas iš Amerikos lietuvių skautų. Ar ne smagu, kad padarėm gerą darbą, ir Lietuvos skautai norėjo su B. Gajausku susitikti, ir, kaip jaunystėje buvusi skautė, broli B. Gajauskui bei jūniti į skautiškos šeimos būrį.

„Kernavės“ tunto tuntininkė v.s. Rita Penčylienė pasveikino abu Gajauskus su ateinančiomis Velykomis, įteikdama poniam ir dukrai Gražinai (tuo metu viešėjusiai Californijoje pas gimines) Velykų krepšius. Gražinos krepšiuose buvo „Kernavės“ tunto marškinėliai ir tunto ženkleliai, kad ji galėtų, sesės Ritos žodžiais, „įsteigti „Kernavės“ skiltį“ grįžusi į Lietuvą. Broliui Gajauskui buvo įteiktas muginukas iš k. tik praėjusios Kaziuko mugės; jam palinkėta sėkmės ir ištvermės. „Aušros Vartų“ tuntininkė, ps. fil. Svajonė Kerelytė irgi

Susipažinimo vakaronėje Chicagoje. Iš k.: v.s. Irena Kerelienė, Balys Gajauskas, Irena Gajauskienė ir v.s. fil. Sigita Miknaitis.

Susipažinimo vakaronėje Chicagoje ordiną Už Nuopelnus Baliui Gajauskui prisega LS Brolijos Vyriausias skautininkas v.s. Gediminas Deveikis. Stebi skautininkai — v.s. kun. Antanas Saulaitis, v.s. fil. Ed. Korzonas, v.s. M. Jonikienė, v.s. fil. Vytautas Mikūnas, v.s. Irena Kerelienė. Nuotr. Alės Namikienės

sveikino garbės svečius, dovanodama jiems sukurto tunto leidinį.

Sueigai besibaigiant, buvo sudainuota Sąjūdžio daina „Balkaitis, broliai, žirgus“. Tada, įjungę brangius svečius į didelį, skautišką, šeimynišką ratą, sugiedojome „Ateina naktis“ ir šio istorinė, iškilminga sueiga buvo baigta.

Džiugu, kad sueigoje dalyvavo ir kiti tuntai, kad galėjo dalyvauti garbės svečiai, kad pats brolis Gajauskas ir jo žmona galėjo pajusti skautišką dvasią ir pasijusti namie, nors toli nuo Lietuvos. Tikimės, kad brolis Gajauskas ir ponja Irena šios sueigos nepamirš. Esam labai laimingi, kad turėjome progą nors porą valandų pabūti su šiuo garbingu žmogumi. Broli Gajauskai, su jumis eina ir visa lietuviška skautija! Linkime viso geriausio! Ir BUDIME!

ps. fil. Rita Likanderytė

SUSIPAŽINIMO SU VYRESNIAISIAIS VAKARONĖJE

Kovo 18 d. vakare beveik šimtinė skautininkų, ių Jaunimo centro kavinėje laukė atvykstančių svečių. Kai, artėjant 8 v., lydimi LSS Tarybos vicepirm. vs Irenos Kerelienės, atvyko Balys ir Irena Gajauskai, prie durų juos su gėlimis sutiko „Peledos“ — vs Halina Plaušaitienė, vs Jolanda Krutulienė ir vs Nijolė Užbalienė, o visi dalyviai pagerbė svečius atsisojimu ir džiugu plojimu.

Vakaronę sveikinimo žodžius pradėjo vs R. Kerelienė, kuri, visiems sugiedojus Lietuvos himną, trumpai apsakė Balio gyvenimą, jo patirtus vargus ir kančias. Žodį baigdamas pastebėjo, kad „nežiūrint, kaip okupantai stengėsi jį palaužti, net sunaikinti, jis nepalūžo ir neišdavė nei savęs, nei kitų, nei Tėvynės“.

Buvęs LSS Tarybos pirm. ir LSS Brolijos Vyriausias skautininkas vs fil. Sigita Miknaitis nuosekliai aptarė skautijos išsteigimą ir veiklą Nepriklausomoje Lietuvoje.

Visiems sugiedojus „Atgimė Tėvyne“, prabilo Balys Gajauskas. Padėkojęs už šiltą priėmimą, pasisakė Lietuvos Skautų sąjungos įsijungęs 1933 metais. Paskutinį kartą dalyvavęs slaptoje Vasario 16 sueigoje 1942 m. Kaune. Naciams suėmus draugininką, daugiau

somoje Lietuvoje, atsikūrimą tremtinių stovyklose Vokietijoje, steigimąsi išeivijoje ir dabartinę veiklą net keliuose kontinentuose, kraštuose, priemonėse tėvynės grįžt negalinti lietuvių politinę išeiviją. Si lietuviškosios skautijos istorinė apžvalga buvo įdomi ir ypač taikytą vakaronėje dalyvavusiems Chicagoje skautiškose šeimose viešintiems svečiams iš ok. Lietuvos, jų tarpe ir kun. Ant. Rubšui, kurį šion vakaronės atlydėjo Marjonų vienuolijos provinciolas kun. V. Rimšelis, MIC.

Fil. vs Kęstutis Ječius supažindino su LSS struktūra, dabartine LSS vadovybe ir Chicagoje gyvenančiais tos vadovybės pareigūnais.

LS Brolijos Vyriausias skautininkas vs Gediminas Deveikis supažindino su vakaronėje dalyvavusiems Brolijos vadovais nariais. Buvo pristatytos Chicagoje veikiančių tuntų tuntininkės ir jų vadijos. Akademini Skautų sąjūdžio vardu sveikindama fil. s. Aleksandra Likanderienė įteikė knygą „Akademini Skautija“. Vydino Jaunimo fondo pirm. fil vs Vytautas Mikūnas sveikinimą palydėjo gražia dovanėle — to fondo k. tik išleisto spalvoto istorinio Lietuvos žemėlapiu pirmą kopiją. Chicagoje skautiškųjų vienetų vadovų, vių vardu pasveikino ir dovanas — LSS Pirmūno P. Jurgėlos „Lietuviškoji Skautija“ ir „Lietuvių Skautų Serija“ įteikė vs Alė Namikienė, perskaitydama ir prasmingus įrašus.

Iškvietus sueigoje dalyvavusius Geležinio Vilko ordinu apdovanotus, nusipelnusius LSS vadovus: vs Ireną Kerelienę, vs Malviną Jonikienę, vs kun. Antaną Saulaitį, SJ, vs fil. Sigitą Miknaitį, vs fil. Vytautą Mikūną, vs fil. Joną Dainauską, vs fil. Edmundą Korzoną ir vs Vladą Vijeikį, i jų tarpą išrinkti buvo pakviestas ir Balys Gajauskas. Visi sveigos dalyviai džiugiai sutiko vs J. Krutulienės perskaitytą, LSS Vyriausios skautininkės vs tn Stefos Gedgaudienės, LSB Vyriausio skautininko vs Gedimino Deveikio ir ASS vadovų pirmininkės fil vs Danutės Eidukienės pasirašytą nutarimą Lietuvos laisvės ir žmogaus teisių kovotoją Balį Gajauską apdovanoti ordinu UŽ NUOPELNUS su rėmėjo kaspinu. Ordiną prisegė LS Brolijos Vyriausias skautininkas vs G. Deveikis.

Visiems sugiedojus „Atgimė Tėvyne“, prabilo Balys Gajauskas. Padėkojęs už šiltą priėmimą, pasisakė Lietuvos Skautų sąjungos įsijungęs 1933 metais. Paskutinį kartą dalyvavęs slaptoje Vasario 16 sueigoje 1942 m. Kaune. Naciams suėmus draugininką, daugiau

sueigų nebebuvo. Brolis Balys pareiškė, kad visą gyvenimą vadovavęsis skautiškais principais, kurie padėjo jam nenustoti vilties ir sunkiausiose gyvenimo valandose. Jautėsi labai laimingas po daugelio metų šią Vasario 16-tąją Lietuvoje vėl išvydęs uniformuotus skautus. Džiaugėsi skautiška veikla išeivijoje, tikėdamas, kad išeivijos ir atskiriant Lietuvos skautų suartės bendram reikalui, kad išeivijos skautai patirtimi, literatūra ir kitais būdais padės atstatyti skautiją Lietuvoje.

Svečias papasakojo apie sunkius savo pergyvenimus tremtyje ir kalėjimuose. Ilgokai atskirino jį klausimus, nevengdamas ir jam itin skaudžių įvykių.

Oficialioji vakaronės dalis

B. GAJAUSKAS CLEVELANDE

Laisvės kovotojas, sovietinių gulagų kalinys Balys Gajauskas sausio 12 d. svečiavosi pas Clevelando skautiškosios skautijos. Lydimas klebono kun. s. G. Kijausko, S.J., Vyr. Skautininkės v.s. Stefos Gedgaudienės, VS Pavaduotojo Ginto Taoro, Vidurio Raj. Vadeivės s. Irenos Lileikienės ir tuntininkų — s. Julijos Taorienės ir s. Remigijaus Belzinsko, brolis B. Gajauskas tarė žodį ir, perkirpus kaspiną, atidarė Kaziuko mugę Dievo Motinos parapijos saleje. Gausiai susirinkę svečiai labai šiltai priėmė savo tėvynainį. Brolis Balys su dideliu dėmesiu apžiūrėjo puošnią įrengtą mugę, buvo pavaišintas lietuviškais pietumis, pasisvečiavo ir pasidžiaugė jaunųjų atliktą programą.

Vakare skautijos surengtoje vakaronėje Balys Gajauskas susitiko su Clevelando visuomene, kurioje su visais paribendravo, pasidalino savo išgyvenimais ir išsamiai atsakinėjo į duotus klausimus. Balys Gajauskas prisiminė savo palyginti trumpas skautavimo dienas Nepriklausomoje Lietuvoje ir didelę skautiškųjų principų atramą bei įtaką jo gyvenimo sunkiuose momentuose, apsisprendimė.

Balys Gajauskas, šiuo metu viešis Californijoje, i Clevelandą atvyko Amerikos Pabaltiečių Laisvės Lygos kvietimu, dalyvaudamas rengiamose VIII-me metinėje Žmogaus Teisių Konferencijoje ir kalbėjo to vakaro bankete. Balys Gajauskas buvo pagerbtas Clevelando mero, įteikiant jam auksinį miesto raktą. Vyr. sk. Ingrida Bublėnė pasirūpino jo interviu televizijoje bei Clevelando dienraštyje ir (sk.) Juozas Stempušis pristatė jį savo vedamoje „Tėvynės Garsų“ radijo programoje.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumeratora mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

buvo baigta visų giedama „Lietuva brangi“.

Po to dar ilgokai neformaliai bendrauta, vaišintasi kava ir užkandėliais. Visi džiaugėsi galėję artimiau susipažinti su skautiškai kukliu, bet tvirtu valiu mūsų tautos didvyriu. Džiaugiamės ir didžiuojamės turėdami jį savo skautiškoje šeimoje kaip broli, dvasinės stiprybės ir žmoniškumo pavyzdį.

Priėmimas dovanos šaukian ir teisingoje dvasioje, net neturint dovanos iš savės dovanoti — tai jau yra davimas dovanos.

Leigh Hunt

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 bloki) vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-4581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplešusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinete perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, IL.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, IL. 00120
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kaiba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinete perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1618 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, IL.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, IL. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbarne lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

ISTORINĖ TIESA

Septynis dešimtmečius komunistinė Sovietų Sąjunga liejo nekaltų žmonių kraują, vis garsindami, kad tai laisviausias, demokratiškiausias kraštas pasaulyje. Tačiau šiais laikais, kada turimi turtingi informacijos būdai, tiesa negalėjo būti visiems laikams paslėpta ir žmonių smegenys propagandos skystimui išplauti. Pagaliau ir pačios Sovietų Sąjungos mokslininkai ėmė kelti krūvinus Stalino diktatūros kelius. Sovietų istorikas Roy Medvedevas laikraštyje „Argumenty i fakty“ paskelbė, kad net 40 milijonų žmonių buvo išduoti, areštuoti ar kitaip persekioti Stalino režimo laikais nuo 1924 iki 1951 metų. Ši Sovietų istoriko balsas pasaulio spaudai perdavė ir Associated Press agentūra.

Pažymima, kad apie pusę tų aukų mirė vergų darbų stovyklose, kai jie ten buvo išvežti daugiausia dėl priverstinio žemės ūkių kolektyvizavimo. Tų mirusių skaičių dar padidino mirusiųjų bėdų suardžius žemės ūkį. Istorikas Medvedevas paskelbė šiuos duomenis savo pasikalbėjime su minėto savaitraščio korespondentu, o šis laikraštis turi net 20 milijonų tiražą. „New York Times“ skelbia, kad tas Sovietų savaitraštis yra pasidavęs labiausiai augančių laikraščių Sovietuose, yra vienas iš plačiausiai pateikiančių naujas informacijas. Tą pakartoja ir ukrainiečių JAV-se leidžiamas savaitraštis „Ukrainian Weekly“. „Argumenty i fakty“ iš pradžių buvo daugiausia skirtas informuoti komunistų partijos propagandistus, pateikiant juo platesnes žinių srautas. Jame gausiai panaudojami laisakai, kurių redakcija ateina apie tūkstantį kasdien.

Pagal istoriko Medvedevo pateiktas žinias Stalino laikotarpio komunistų aukų skaičius taip paskirstomas: masinių areštų laikotarpis 1930 metų dešimtmetyje buvo sušaudyta ar mirė vergų darbų stovyklose tarp 5 ir 7 milijonų žmonių. 1932-1933 m. prievarta įvedant kolchozinę sistemą iš bado mirė tarp 6 ir 7 milijonų. Apie milijonas mirė darbo vergų stovyklose išvežtų įvairių etninių grupių žmonių.

Jau 1927-1929 metais apie milijonas žmonių, daugiausia politinės opozicijos narių ir vadų, pravedant vadinamąją naują ekonominę politiką Lenino laikais buvo įkalinti ar ištremti. 1930-1932 metais tarp 9 ir 11 milijonų buvo deportuoti į Sibirą ir kitas tolimas sritis. 1935 m. milijonas buvusių valdininkų, aristokratų ir pirklių buvo paskelbti liaudies priešiniais ir iš Maskvos, Leningrado ir kitų krašto miestų deportuoti. 1937-1938 m. tarp 5 ir 7 milijonų žmonių buvo areštuota vadinamo didžiojo teroro metais. 1939-1941 metais apie milijonas žmonių iš Estijos, Latvijos, Lietuvos, o taip pat iš Vakarinių Gudijos bei Ukrainos sričių buvo įkalinti, ištremti ir turėjo pakelti kitas masines represijas.

Antrojo pasaulinio karo metu iki dviejų milijonų vokiečių ir apie 3 milijonai musulmonų buvo prievarta iškelti iš savo gyvenviečių. Po 1940 metų tarp dviejų ir trijų milijonų žmonių buvo areštuoti už paveldimą ir darbą, kas buvo laikoma kriminaliniu nusikaltimu ir už tai baudžiama net iki 5 metų kalinių lageryje.

Tie istoriko Medvedevo pa-

teikti duomenys buvo išspausdinti uždejęs antraštę „Stalinizmo aukų skaičius – apie 40 milijonų žmonių“. Tačiau Medvedevas pažymėjo, kad neįmanoma pateikti visiškai tikslių statistikų, nes tų teroro veiksmų dokumentai žuvo ar jų ir iš viso nebuvo. Labai galimas dalykas, kad aukų skaičius buvo ir didesnis. Jos čia skelbiamos Stalino laikais, bet komunistinis režimas ne kuo švelnesnis buvo ir vėliau. Jei buvo mažiau žudymų, tai buvo aukštą skaičių kalinių ir tremimų. Dabar patvirtina pačių Sovietų istorikai tą, kas vakaruose buvo skelbiama visą laiką. Kai pagalvoji, kiek žmonių nuo komunizmo žuvo Kinijoje, Jugoslavijoje, Albanijoje, Afganistane, Kuboje, Nikaraguoje, tai šurpu darosi. Jeigu čia priskaityti dar žuvusius bei žustančius komunistų sukeltuose sukilimuose, pilietiniuose karuose įvairiuose kraštuose, tai komunizmo aukų skaičius bus didesnis negu nuo kitų diktatūrų per istisus šimtmečius. Tai pradeda suprasti ir paties Kremliaus viršinės. Gerai, kad Gorbačiovas dabar ima leisti mokslininkams laisviau skelbti istorines tiesas.

Drąsiau skelbiamas aukų skaičius dabarties Pabaltijo spaudoje, o pradeda pilnesne burna prabilti ir apie komunizmo aukas Lenkijoje. Chicagoje leidžiamas lenkų dienraštis „Dziennik Zwiazkowy“ kovo 11 d. net vedamajame apie tai prabilo su antrašte: „Po beveik 50 m. laukimo – tiesa apie nusikaltimus Katynė“. Dienraštis rašo, kad pagaliau po 50 metų nuo baisiojo nusikaltimo Katynės miškuose išžudant 4,443 Lenkijos karininkus, pagaliau ir dabartinės Lenkijos valdžios žmonės pripažino, kad tai buvo „staliniskos NKVD“ darbas, o ne vokiečių, kaip iki šiol vis komunistai tvirtino. Lenkų dienraštis dabar tvirtina, kad po to, kai Lenkijos oficialioje spaudoje pasirodė straipsniai, nurodantieji tikrus kaltininkus, net ir dabartinės Lenkijos vyriausybės spaudos vadovaujantis Jerzy Urban pripažino, kad nėra abejonės, jog šūviai į pakaušį nuskynė „lenkų inteligentijos žiedus“. Reikėjo pridėti, kad tarp nužudytų buvo ir Vilniaus lietuvių. „Dziennik Chicagoski“ primena: gaila, kad kol kas lieka neišaiškintas likimas dar 11,000 kitų Lenkijos karininkų, kurie buvo su išžudytais Katynė.

Lenkų dienraštis taipgi rašo apie britų archyvuose rastą prof. Vladimiero Skarzynskio dokumentą, aprašantį atkasamų nužudytų karininkų duomenis be jokios abejonės nurodantius tų žudynių kaltininkus – Sovietų dalinius. Apie šį dokumentą prof. Jarema Maciszewski parašė straipsnį, kuris net šešis mėnesius buvo sulaukė Lietuvos, o taip pat iš Vakarinių Gudijos bei Ukrainos sričių buvo įkalinti, ištremti ir turėjo pakelti kitas masines represijas. Antrojo pasaulinio karo metu iki dviejų milijonų vokiečių ir apie 3 milijonai musulmonų buvo prievarta iškelti iš savo gyvenviečių. Po 1940 metų tarp dviejų ir trijų milijonų žmonių buvo areštuoti už paveldimą ir darbą, kas buvo laikoma kriminaliniu nusikaltimu ir už tai baudžiama net iki 5 metų kalinių lageryje.

Tie istoriko Medvedevo pa-

Kai daug ko yra, nedaug ko reikia. **Juoz. Pr.**

Anonimas

Peg Bracken

ARTĖJANT PRIE PENKIŲ MILIJONŲ SLENKSČIO

JUOZAS ŽYGAS

Lietuvių Fondas kasmet šaukia savo narių metinį suvažiavimą. Fondas yra didelė šeima, tad reikia krūvon susirinkti, pasidžiaugti, pasvarstyti ir naujus planus aptarti. Fondas yra ne tik didelė šeima, bet ir lietuviškos veiklos finansuotojas. Dabar mes net negalime įsivaizduoti, kas būtų, jeigu Fondo nebūtų. O galėjo jo nebūti! Jo pradžia buvo sunki ir varginga. Rastančiam teko vartytis po archyvus ir skaityti laiškus. Juose atsispindi mūsų žymiųjų veikėjų pažinimas. Tai j, „milijoninio arba razminio fondo“ idėja buvo labai pašaipiai žiūrima. Tai buvo laikoma fantazija ir nerealia svajone. Jo sumanytojas ir idėjos vykdytojas buvo vadinamas „fantazuotoju“, net „triukšmautoju“ – „patriukšmavo, paskandalijo ir iš to nieko neišėjo“. O tas „triukšmautojas“ buvo dr. A. Razma. Jis ne tik triukšmavo, bet turėjo viziją. Ne tik turėjo viziją, bet ją užkrėtė savo draugus ir talkininkus.

Jų ir lietuviškos visuomenės dėka ta „svajonė“ artėja jau į penktą milijoną. Tik reikia dar kiek pasitempti ir padirbėti, o tas magiškas skaičius jau artėja. Pasiekus užsibrėžtą tikslą, numatoma išleisti Fondo leidinį. I tą leidinį bus patalpinti jo steigėjai, rėmėjai ir nariai. Dabar yra gera proga įamžinti savo šeimų iškilumus. Tai bus paminklas, kuris gal ilgiau

išilaikys už kapines statomus. Fondo leidinys yra „gyvosios lietuviybės“ vardynas. Jis nėra nukišamas kur ir užkampi, bet dažnokai pavartomas. Spaudoje pasitaiko skaityti Fondo atžvilgiu įvairių pasiūlymų. Taip sakant: „tvora lūžo – fondas, pirtis sudegė – fondas, verslu kas nugaišo – fondas“, tad tokiais atvejais ir pasižiūrima į Fondo leidinį, ar siūlytojo pavarde jame figūruoja. Labai dažnai ne. Be to, Fondas turi savo įstatus – tai jų rėmuose ir veikia.

Tam ir yra šaukiami metiniai suvažiavimai, kad būtų galima padiskutuoti ir sumanytus išgirsti. Jeigu kam atrodo, kad įstatai keistini ar reikalingi papildymai, tai ir tai galima pasiūlyti. Jeigu balsų dauguma bus nutarta, tai ir bus vykdoma. Už tai ir yra svarbu metiniame suvažiavime dalyvauti. Visiems Fondo nariams yra išsiuntinėta pranešimai, juose yra prijungta finansinė apyskaita, bendraraštis, suvažiavimo darbotvarkė, anketa ir suvažiavimo įgaliojimo kortelė, kurioje nurodyta balsų skaičius. Geriausiai yra suvažiavime asmeniškai dalyvauti, tai kurie negali asmeniškai dalyvauti, tai turėtų ką nors įgaluoti. Įgalioti galima ir ką nors iš Fondo valdomųjų organų narių. Bendraraštyje yra

Fondo tarybos, valdybos ir kontrolės komisijos narių sąrašas su adresais.

Fondo vadovybė yra geros ir patikimos rankose, todėl nereikia bėgti į paniką, jeigu kas paleidžia gaudą, kad Fondo pinigų nuvežė į Vilnių komunistams. Niekas tų pinigų nuvežti ir išdalinti negali. Taip pat panikai kilus, už Fondo pinigų vežti į Lietuvą „jodo tablečių“ negalima. Negalima ir centrų pirkti. Fondo pelnas yra tik tiems tikslams, kurie Fondo įstatuose numatyti. Be to, reikia žinoti, kad Fondo pinigų nesiskirsto Fondo vadovybė, bet pelno skirstymo komisija, kurioje yra ir ne Fondo narių. Keista, bet, deja, taip yra! Gal taip ir gerai. Tuomet niekas negali sakyti, kad saviems pasiskirsto. O kas link pasiskirstymo, tai vertėtų pažymėti, kad rinkti vadovybės nariai jokio atlyginimo negauna. Tarybos nariai, kurie važinėja Fondo reikalais, kelionės išlaidas patys apsimoka. Bet tai, žinoma, gaudų nestabdo. Kur yra pinigai, ten yra ir gaudai.

Yra manančių, kad Fondui artėjant į penktą milijoną, pinigų yra sukaupę visokių projektus paremti. Deja, taip nėra. Yra daug daugiau prašančiųjų, negu galimybių juos paremti. Rastančiojo nuomone, labai opus ir reikšmingas yra Pietų Amerikos jaunimo siuntimas į Vasario 16 gimnaziją. Labai

liūdna ir didelis nuostolis lietuvių, jeigu norintio vykti jaunuolio-ės prašymo negalima patenkinti. Tokie prašus lietuvių, o gal būtų iš jų veikėjai ir vadai išaugę. Yra žinomų gražių atvejų, kai jaunuolis be lietuvių kalbos mokėjimo nuvykęs į Vasario 16 gimnaziją po dvejų metų gražiai lietuviškai kalba. Teko tokius girdėti kalbant per „Margučio“ radiją. Ne tik kalba, bet grįžę į Braziliją ar Argentiją organizuoja jaunimą ir vadovauja tautinių šokių būreliams. Žinoma, tai yra tik pavienės kregždės ir jos dar nesudaro lietuviško pavasario. Būtų visai kitas vaizdas, jeigu tik stipendijų skaičių būtų galima padvigubinti ar patrigubinti.

Taip pat nereikėtų užmiršti ir Seinų-Punkso lietuvių, reikalui esant, reikėtų ir juos paremti. Lietuvių Fondas nėra lokalinis, bet pasaulinės apimties. Nariai yra beveik visuose kontinentuose. Žinoma, svorio centras yra Amerikoje. Ir nieko nuostabaus. Amerika yra išeiviams antroji Lietuva. Čia yra išeivijos tautinės ir kultūrinės veiklos centrai. Jeigu Amerika yra antroji Lietuva, tai Lietuvių Fondas atlieka Švietimo, Kultūros ir Finansų ministerijų funkcijas. Yra norintį jam ir kitas funkcijas primesti, tačiau tai jau neįėjusio fondo apimtį ir įstatai neleidžia.

Iki šiol rašiau tik apie bendrus reikalus, visai nesileisdamas į statistiką ir buhalteriją. Apie fondą yra dažnokai rašoma ir paduodami tikslūs duomenys. Fondas nestovi vietoje, kasdien keičiasi. Paskutinius duomenis reikėtų gauti iš kompiuterio. Fondas, mūsų akimis žiūrint, yra didelė finansinė institucija, todėl ir jo buhalterija nebėra „špagalkinė“. Yra profesionališkai tvarkoma, turi sandorą buhalteriją (CPA), be to, taryboje yra dvejetas advokatų. Tad griežtai žiūrima, kad nebūtų prieštaraujama IRS (Internal Revenue Service) nuostatom. Fondas, būdamas ne pelno siekianti organizacija, šių nuostatų turi griežtai laikytis. Be to, kiekvienu metu gali būti IRS inspekcijos patikrintas.

Pereiti metai Fondui buvo vieni iš gerųjų ir paauogo 324,146 dol. Ištėjo 137 nauji nariai, bet tai vos dengia į amžinybę iškeliausiųjų skaičių. Susirinkę suvažiavimam vėl uždega žvakę tiems, kurie jau iškelia, ir skaitomos jų pavardės. Jų darbas ir jų įnašai ir toliau tarnaus lietuvių. Bet

Fondas turi gyventi ir stiprėti, tad jam reikia naujų narių. Kiekvienas Fondo narys turėtų būti jo šauklys ir skelbti fondo idėją. Reikia paraginti savo pažįstamus ir artimuosius. Būtų gražu išrašyti savo atžalyną. Ir jaunavedžius būtų galima į Fondą įrašyti. Reikia ir juos, einančius į gyvenimą, įjungti į lietuvišką šeimą. Dabar dažniau atvejais spaudoje pasirodė, pasidžiaugiama nauja lietuviška šeima. Tačiau po to daugiau jų negirdėti. Ir jaunosios mėsos turi likti lietuviškoje šeimoje.

Taip pat reikia suintensyvinėti įnašų plaukimą, reikia, kad penki milijonai taptų realybe. Siekiamas tikslas jau beveik matyti, bet dar reikia padirbėti, nes saviame niekas nesidaro. Pinigai patys neateina, reikia juos pakviesti. Suvažiavimo proga reikia Fondo mintimis daugiau pagyventi, taip pat daugiau su juo susipažinti. Susipažinti su suvažiavimo darbotvarkė, kad būtų galima į aktyviai sekti ir žinoti, kas jame vyksta. Suvažiavime duota Fondo veiklos apyskaita. Rinkimai ir tarybą ir kontrolės komisiją. Renkami šeši tarybos ir trys kontrolės komisijos nariai. Suvažiavimo laikas ribotas, tad viskas turi eiti maždaug laikrodžio tikslumu. Todėl norintieji kokiems nors klausimais kalbėti, turi gerai susipažinti su Fondo įstatais ir kalbėti konkrečiais klausimais. Kitaip bus tik susirinkusiųjų laiko gaišinimas. Fondo parama yra kaip lietaus lašai, kurie krenta ant lietuvių daigų.

MILIJONAI DARBININKAMS

Dviejuose Chicagos Fordo fabrikuose, darbininkams dalyvaujant pelno paskirstyme, 6,000 jų gavo šiais metais 17 mil. dolerių. Vidutiniškai kiekvienas tų priedų gavo 2,800 dol.

27 MIL. DOL. MOKYTTIS KALBAI

Federalinis izdas paskyrė 27 mil. dol. finansuoti anglų kalbos mokymasi dviems imigrantų grupėms Chicagoje – žydams ir ispaniškai kalbantiems.

MILIJONAI STUDENTAMS

Gubernatorius Thompson suplanavo 50 mil. dol. paskolas šeimoms, kurios turi studentus leisti į mokslo. Taip pat sudaromas planas pagalbai per kolegijas.

Po pasikalbėjimo su senatorium. Iš kairės: Ginta Palubinskaitė, JBANC visuomeninių reikalų vedėja, sen. Paul Simon ir Nijolė Gierštikienė, Altos reikalų vedėja.

KELIONĖS LIETUVON DIENORAŠTIS

ALFONSAS NAKAS

21

Vilnius – Leningradas

Rugsėjo 30 d., penktadienis, skaudžiausioji diena, nes paskutinė. Nes rytoj patamsy Vilnių paliksime. Ir artimusius. Gal amžinai.

Tą rytą dar vienas paklaidžiojau aplink „Lietuvą“ gatvėmis. Sesers bute atsiveikinu su artimaisiais, kurie mano išleistuvėse vakare nedalyvauja.

Ilgas stalas mums rezervuotas „Bočių“ restorane (ar kavinėje, ar klube, ar dar kaip?). Susirenkam 15½ žmonių. Pusė tai 12 metų dukterėčios berniukas, iš Užpalių atvežtas, nes nebuvo kur palikti; jis tik dalyvavo, bet nesilinksmo. Šį kartą visi važiuojame taksiais, nes visi vyrai norėjo už mano sveikatą išgerti. O išgerti ten neįmanoma prieš 11 metų, neįmanoma nė šiandien.

„Bočių“ patalpa nedidelė. Tilptų gal šimtas svečių. Šį vakarą ten linksminosi gal penkis dešimtis, jų tarpe ir keliolika vestuvinių. Septintą vakarą įleido. Dvyliką, vidurnaktį, išėjome. Rodos, kiti dar liko. Rodos, atdara iki pirmos.

Išgėrėm du butelius šampano ir nežinau kiek ropinių vodikos. Kas norėjo, išlinksmo. Labai stropiai grojo orkestras (trys ar keturi muzikantai). Šokiai? Gal nustebsite: rock-n-roll. Gal septyni ar aštuoni iš dešimties. Tik vienas kitas tango. Tik vienas kitas

valsas. „Rockina“ visai neblogiau, kaip Amerikoje. Neatsilikom nė mes.

Visi giminės veržė veržiasi Amerikos pamatyti. Visi maldauja iškviatim. Visi pradžią čia atvykę nieko neprašyti, niekur nekeliauti. Iki užkimo aiškinau, kad atskride iki Panama City ir du mėnesius Sunny Hills pagyvenę, jūs grįžtumėt ašarose paplūde. Beriu, kaip žirnius į sieną. Netiki. Betgi, dėde, ten Amerika! Jeigu jums tie Sunny Hills patinka, tai kaip nepatiktų mums? Aiškinu, kad man todėl patinka, jog esu ne 25, o beveik 70. Jų aš pusę amžiaus išgyvenau didmiesčiuose ir jų atsivalgiau iki atsiraugimo. O lėktuvais jūs po Ameriką vežioti negaliu, nes esu pensininkas. Ir negaliu jums pirkti „aparatus“. Apie tą Amerikos maniją turbūt turėtų imti aiškinti dabar jau žmoniškesnė Lietuvos spauda. Aš saviškiams diegiau maždaug tik tokia viltį. Kai jūs valiatu ims keisti tarptautiniai bankai ir legaliai galėsite prasimainyti dolerių, ir kai Aeroflotas skris į kiekvieną Amerikos didmiestį, arba Amerikos oro linijos už jūsų pinigų lėktuvų bilietus pardavinės, tuomet ir pensininkui nebus sunku visus jus susikviesti.

Iš „Bočių“ į „Lietuvą“ ejom pėsčiomis. Neužtrukom gal nė pusvalandžio.

Šeštadienį, spalio 1, patamsy, prieš pusę septyntos, „Lietuvą“ palikom. Kaip kitur minėjau, Vilniaus aerouoste dėl rūko beveik valandą sulaikyti, pakilom 8:43 v., o 9:46 v. nusileidom tyliame, mieguistame Leningrado aerouoste. Čia visur buvo nebe tamsiai, bet šviesiai pilka ir visur pakankamai švaru. Išviečių kryptį nustatėm ne pagal kvapą, kaip Maskvos ir Vilniaus aerouostus, o pagal rodykles ir ant durų uždegtus tarptautinius vyro-moters ženklus. Išvietėse buvo „bumagos“ ir muilo, o nuplautom rankom džiovinti puikiausios veikė „vėjelės“. Vėjelės? Su juo susidūriau

Maskvoj, Vilniuje ir, regis, Kaune. Vilniuje buvo lietuvių gamybos, tas elektrinis rankų džiovintuvas. „Vėjelis“ jo vardas ir jis man labai patiko. Maskvos aerouoste gal ir ne Lietuvoj gamintas. O neveikė daugir todėl, kad vandalių nutraukti laidai. Dėl šios priežasties ne visur veikė Vilniuje. Leningrado aerouoste su „vėjeliu“ vargo nebuvo.

I Leningradą pasižvalgė pro autobuso langą dvi geros progos. Kai pačiu šviesiausiu dienos metu, prieš vidudienį, autobusu 40 minučių važiuavome į „Pribaltijskaja Gostinica“ (taigi „Baltijos pakrantės“ viešbutį); ir kai ankstyva popietė (tarp 1:50 - 3:57 v.) su angliškai kalbančiu gidu darėme miesto apžiūros tūrą (beje „tūras“ D.l.k. žodyne rašomas su trumpąja u, su kairiniu kirčiu ant jos, tai tokia pat nesamė, kaip mitingas, bitas, dipi, arba Miami Bič). Kaip Maskvos tūre daugiau važinėjomės apie Kremlių ir Moskvos upės pakrantėmis, tai Leningrade kelis kartus atsidūrėme prie Nevos upės ir Ermitažo. Pastarojo visi labai geidė, bet šeštadieniais jis uždarytas. Gavėme, aiškėse, skveruose, parkuose matėme muziejų, cerkvų, Lenino ir kitų didžiųjų paminklų. Leninas, Leninas! Jo bronzinės statulėlės pardavėjo net „Pribaltijskaja“ viešbučio duty free parduotuvėje. Už dolerius, žinoma. Koks doleris nuvertinimas! Visi ekskursijos dalyviai, su kuriais tik kalbėjau, Leningradą gyrė, kaip nepalyginamai gražesnį miestą už Maskvą, kažkuo lyg vakarietišką, kažkuo egzotišką. Tačiau, nei Maskvoj, nei Vilniuje nematėm tiek eilių ir eilučių nei krautuvų, kaip čia. Matėme ir vieną eilę gal dešimties tūkstančių žmonių, prie didelio, gražaus pastato, bet gidas mūsų nuostabą prislopino taržamas: „They are waiting for exhibition“. Nesakė, kokia ta paroda.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

SUSIDOMĖJIMAS PLOKŠTELE

Dar nepasirodžius akt. Henriko Kačinsko plokštei, visuomenės susidomėjimas ja vietoje ir kitur buvo didelis. Jos užsakymai iš anksto plaukė. Kai plokštelė išėjo, susidomėjimas ja dar padidėjo. Jos daili išvaizda, geras įrašymas, gerai parinkti kūriniai išskiria ją iš kitų plokštelių. Pagaliau jos tikroji vertė atsiremia į patį akt. H. Kačinską, kuriam lygaus neturime ir vargiai kada turėsime.

Teatrologas Jurgis Blekaitis teisingai nurodo: aktorius H. Kačinskas — „didelio, daugiaspalvio talento ir aukšto kultūros aktorius buvo drauge nuostabus žmogus — taurus, humaniškas, reiklus sau ir pakantus kitiems. Jis ikūnijo savyje visa, kas buvo geriausia ir gražiausia Nepriklausomos Lietuvos dramos teatre“.

Šia mintimi paremta informacija apie akt. Kačinską pateikia plokštelės applanke. O Bostono ir apylinkės lietuviams jis buvo labai artimas, nes čia gyveno, vaidino, vedė dramos studiją, dirbo liuanistinėje mokykloje. Tad naujai išleista jo plokštelė sudaro lyg jo atgaivimą.

Balandžio 2 d. 3 val. po pietų plokštelės leidėjų rengiamame So. Bostono Lietuvių Piličių d. jos trečio aukšto salėje pasisakys ne tik akt. Jurgis Blekaitis, bet ir plokštelės leidėjai bei kiti, kurie iš arčiau akt. H. Kačinską pažino. Gausus visuomenės atsilankymas sudarys išraišką tos pagarbos, kurią aktorius H. Kačinskas pelnė savo gabumais ir mūsų tautinės kūrybos iškilimu.

BALFO 72-RAS SKYRIUS

Kovo 12 d. Brocktone ivyko Balf 72-ro skyriaus narių metinis susirinkimas, kuriame išklausa veiklos apyskaita, išrinkta nauja valdyba ir kontrolės komisija. Per metus skyrius sudarė ir šalpos reikalams pasiuntė į centrą 1,675 dolerius. Į naują valdybą išrinkti: Juozas Dabrega, Ona Eikiniene, Stasė Gofensienė, Ignas Leščinskas, Juozas Ramanauskas, Antanas Šeduikis ir Jonas Statkus, o į kontrolės komisiją: Stasys Eiva, Stasys Martišauskas ir Petras Viščinis. Dėl sveikatos Jonas Šuopys nesutiko įeiti į valdybą. Jam pareikšta padėka už atliktą darbą, vadovaujant skyriui 12 metų.

AUKA VAJUI

Juozas Ramanauskas iš Bridge-waterio įsijungė į LB-nės krašto valdybos vykdomą piniginių vaju padėti kovojančiai Lietuvai, įnešdamas per „Laisvės Varpą“ tam reikalui 100 dolerių. Tuo būdu dabar per „Laisvės Varpą“ jau gauta ir pasiūsta vykdomajam vajui 2,365 dol. Vajus toliau vykdomas „Laisvės Varpas“ savo laidose ir spaudoje skelbs visus, kurie parems tą vajų savo įnašais.

KULTŪRINĖ POPIETĖ

Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyriaus kovo 12 d. So. Bostono Lietuvių Piličių d. jos patalpose surengtoje kultūrinėje popietėje buvo išstatyti Rastoniens ir Manomaitienės kvilti darbai; apie juos kalbėjo Marija Goštautienė, buvo iirengta margučių paroda, o meninę programą atliko akt. Nijolė Martinaitytė ir gitaristas Petras Aglinskis, abudu iš Chicagos. Po programos vyko

įprasta kavutė su užkandžiais. Popietė buvo verta didesnio dėmesio, negu ji iš visuomenės susilaukė. Dėmesys popietei tikriausiai būtų buvęs daug didesnis, jei ji būtų buvusi daugiau skelbiama ir populiariinama spaudoje ir per radiją.

SOL. B. POVILAVIČIUS

Bostono lietuviai menininkai atlieka programas, ne tik vietos lietuvių įvairiuose renginiuose, bet dažnai kviečiami į kitas, net tolimas lietuvių gyvenvietes. Vienas tokių yra sol. Benediktas Povilavičius. Birželio 18 d. jis vyks į Los Angeles, kur rengiamos tradicinės Lietuvių dienos. Drauge su juo ten programos atlikime dalyvaus sol. Audronė Gaiziūnienė, su kuria jis pernai rugsėjo 25 d. dideliu pasisekimu atliko „Laisvės Varpo“ rudens koncerte įvairią ir įdomią programą.

KAM IR KIEK AUKOTA

Vasario 16-sios minėjimo proga įvairūs mūsų politiniai veiksniai prašo visuomenę aukų Lietuvos laisvinimui ar kitiems lietuviškiems reikalams. Pagal nusistovėjusią tvarką gautos aukos paskirstomos, atsižvelgiant į aukotojo pageidavimą. Siemet Vasario 16-sios proga Bostone, Brocktone ir Norwoode gauta aukų lietuviškiems reikalams 6,838 doleriai. Pagal aukotojų valią iš jų teko: Lietuvių Bendruomenei 3,006 doleriai, Amerikos Lietuvių Tarybai 1,981 dol., Vlikui-Tautos Fondui 1,851 dol. Tai bent iš dalies atskleidžia tų vietovių lietuvių nuotaikas pagrindinių mūsų organizacijų atžvilgiu.

RENGINIŲ REKLAMA

Ne visų mūsų renginių organizatoriai supranta, kad tų renginių reklama ir populiarinimas — tai tų renginių organizatorių reikalas. Kai kam atrodo, kad tai turi padaryti mūsų spauda ir radio programos savo iniciatyva ir lėšomis. Tai klaida, už kurią pilna atsakomybė tenka renginių organizatoriams, o ne kam nors kitam, kaip kartais stengiamasi itaigauti. Spauda ir radijas paprastai vieną kartą paskelbia pranešimą apie renginį, kaip žinia, bet jos negali nuolat kartoti, nes tai susiję su išlaidomis. Už įėjimą į renginį imant mokesį, ar prašant aukos, reikėtų iš anksto renginio reklamos ir populiarinimo išlaidas įtraukti į renginio sąmatą. Mūsų spauda ir radijas užtektinai turi savo būdų.

Tinkamai suprantos renginių reklamos ir populiarinimo pavyzdžiu gali būti Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio „Ratilio“ spektaklių reklama ir populiarinimas. Tų spektaklių organizatoriai iš anksto pasirūpino jų reklama ir populiarinimu. Tai matyti iš viso puslapio skelbimų spaudoje ir gerai paruoštų pranešimų „Laisvės Varpo“ bei kitose lietuvių radio programose. Šiuo požiūriu turėtume pasimokyti iš amerikiečių, kurie reklamai skiria labai didelę reikšmę. Jei tai neduotų naudos, jie, tikriausiai, to nedarytų.

Visiems nesmagu, kai į renginius nesusiirenka tiek mūsų visuomenės, kiek mes norėtume, bet už tai kaltinti spaudą ar radio programas — tai gyvas nesusipratimas ar reikalo nesupratimas. Už renginių reklamą ir populiarinimą visa atsakomybė tenka tų renginių organizatoriams. Spaudą ir radiją būtų galima kaltinti tik tuo atveju, jei skelbimai būtų nepriimami.

Henriko Kačinsko plokštelės leidėjai Bostone. Iš k.: Alfonsas Petrutis, Petras Viščinis ir poetas Antanas Gustaitis.

Nuotr. R. Petrutienės

LIETUVOS ATSTOVAS PER RADIJĄ

Nuolat tobulindamas savo laidas „Laisvės Varpas“ vis daugiau pateikia skubios, aktualios ir įdomios informacijos iš vietos, viso laisvojo pasaulio lietuvių ir Lietuvos gyvenimo. Paskutiniu metu jis perduoda platų pasisakymą įvairiais reikalais Stasio Lozoraičio Jr., Lietuvos atstovo JAV-bėse ir prie Šventojo Sosto Vatikane. Toji informacija pradėta Lietuvos vyskupų paskyrimu ir Lietuvos bažnytinės provincijos reikalų tvarkymu. Vėliau pereita prie kitų reikalų, kaip Lietuvos atstovybės namo Washingtone remontas, santykiai su šio krašto administracija ir kongresu, ryšiai su lietuvių visuomene ir t.t. Visa medžiaga pateikiama

pasikalbėjimo forma, gyvai, įdomiai, patraukliai. Pasikalbėjimus parūpino ir praveda „Laisvės Varpo“ bendradarbis Alfonsas Petrutis, buvęs Amerikos Balso lietuvių skyriaus ilgametis vedėjas.

„LAISVĖS VARPAS“

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinojimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra „Laisvės Varpo“ lietuvių radijo programa. Ji perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00-10:00 val. ryto iš radio stoties WCAV — FM 98. Jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA, 02402, telefonas: (508) 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radio stotį telefonu: (508) 587-9898.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Sunny Hills, FL

JONUI ADOMAIČIUI — 70 METŲ

Kada vyras laikytinas subrendusiu? Tai veikiausiai pareina nuo to, kur, į pensiją išėjęs, apsigyvena. Sunny Hills vyras įrašom į tikrus vyrus, kai sulaukia 70 metų. Tokio amžiaus šiuo metu sulaukė Jonas Adomaitis. Taip, Jonas. Iki to brandaus gimtadienio jį vadinavom Joniu, o dabar jau jis bus Jonas.

Mūsų solenizantas gimė 1919 m. kovo 13 d. Žygaiciuose, Tauragės apskrityje. Baigęs Tauragės gimnaziją ir Šiaulių mokytojų seminarijos vasaros kursą, dar kurį laiką mokytojavo žemaitijos mokyklose, o iš Lietuvos 1944 m. pasitraukęs — Hanau stovykloje Vokietijoje. Į JAV atplaukė 1949 m. Su žmona One (jai vardą pakeisime, kai ateis laikas) apsigyveno Rochesterje, NY, dirbo įvairius darbus, daugiausia saskaityboj. Kai nutarė, kad pinigų gana, darbus metė, 1986 m. Sunny Hills pušyne, skersai kelio nuo ežero, pasistatė namą ir į jį persikėlė.

Jeigu tik tiek, biografija būtų skurdoka. Visi gimsta, mokosi, įgyja profesiją ar amatą, dirba, pasensta, pensininkauja ir miršta. Žmogų padaro įžymiu ar bent įdomiu, kuris išpuoselėtas talentas, iš kurio dažniausia duonos nevalgo, bet dėl kurio tampa žinomu, gerbiamu. Jono Adomaitio talentas — muzika. Pagrindines muzikos žinias įgijęs iš savo tėvo vargonininko, gimnazijoje pagilinęs pas komp. Juozą Strolia, o į pasaulį iškelia — pas dirig. Bronių Jonušą, savo talentui neleido užstūti visus keturis dešimtmečius.

Dirbdamas mokyklose, organizavo vaikų chorą ir jiems dirigavo. Hanau tapo „Dainavos“ ansamblio chormeisteriu ir „Kaimo kapelos“ vadovu, tuo pačiu muzikinę sritį talkindamas ir mėgėjų teatrui „Atžalynui“. Apsigyvenęs Rochesterje, tuoj įstojo į LB chorą dainuoti, bet reikalai esant jam ir padiriguodavo. Nuolatinis choro dirigentu-chorvedžiu tapo 1960 m.

ir tas pareigas ėjo kuone ketvirtį šimtmečio, iki 1984-ųjų. Lyg su chorą darbu neužtektų, prireikus organizavo ir mažesnes apimties muzikinius vakarus, kuriems pritarė akordeonu. Iš tokių vakarų sėkmingiausias buvo „Sutartinė“, įkurtas 1977 metais. Įsijungus ir dailiojo žodžio interpretatoriui Izabelei Žmuidzinienei, „Sutartinė“ apkeliaavo daugelį Amerikos lietuvių telkinių, visur publikos entuziastiškai sutinkama. „Sutartinė“ gyvavo apie septynerius metus.

Nors Sunny Hills „Antros jaunystės“ choras turi savo dirigentą, nuo muzikos Jonas ir čia į pensiją neišėjo. Vis atsiranda progų su akordeonu akompanuoti kuriam duetui, trio, kvartetui. Visuomet pajuntame, kad akordeonas igudusio muziko rankose.

Nepamirštama liko pirmoji pažintis su Jonu ir jo pacia šokių salėje prieš dvejus metus. Paskelbė šokių konkursą. Mes, detroitiečiai, visi dar toli iki subrendusių, išėjome į kovą labai narsiai. Su partnerėmis tik šnabzdėjome, kuriam iš mūsų, detroitiečių, laurų vainikas atitektų. Valsas, tango, šlaufokas. Girdime, kad vienai porai publika ploja, šaukia, o teisėjai mus iš aikštelės sijoja. Tik išsijoti pamatėm finalą. Jonas su sava buvo neprilygstami. Laurus ant jų galvų užėjo. Ir konkursų jau niekas neberengia. Nebent Adomaitis iš čia kur išsikeltų. Bet keltis nebežada, nes Sunny Hills geriausia. Daugelio gražių metų, Jonai!

NAUJI SUNNY HILLS GYVENTOJAI

Paskutinių poros mėnesių laike mūsų telkinį papildė pora idomių žmonių, kurie, tikime, mūsų gyvenimą praturtins, padarys jį įdomesni, turiningesni. Kadangi abu enciklopediniai, pasislėpti negali, tai turui teisę apie kiekvieną po keletą žodžių pasakyti.

KUN. IZIDORIUS GEDVILA

Į pensiją pasitraukęs, atvyko iš Rhode Island. Gimęs 1923m., teologijos mokslus baigęs Vokie-

RENGINIAI

Balandžio 2 d. 2 val. po pietų Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje Norwoode religinės muzikos koncertas.

Balandžio 2 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piličių d. jos trečio aukšto salėje akt. Henriko Kačinsko išleistas plokštelės sutiktuvės, kurias ruošia tos plokštelės leidėjai: Antanas Gustaitis, Alfonsas Petrutis ir Petras Viščinis. Pagrindinis kalbėtojas — akt. Jurgis Blekaitis iš Washingtono, D.C.

Balandžio 9 d. Fontbonne Academy, 930 Brook Rd., Milstone Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio „Ratilio“ spektaklis, po kurio So. Bostono Lietuvių Piličių d. jos patalpose susitikimas su ansambliu.

Balandžio 23 d. Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone metinis banketas Lantana restorane Randolphe.

Balandžio 30 d. Lietuvos krikšto memorialinės lentos Šv. Kryžiaus katedroje Bostone atidengimas ir pašventinimas.

Gegužės 7 d. 3 val. po pietų „Laisvės Varpo“ pavasarinis kultūrinis renginys, kuriui minima „Laisvės Varpo“ šakos veiklos 35-erių metų sukaktis. Tai bus South Bostono Lietuvių Piličių d. jos trečio aukšto salėje. Programą atliks „Antro kaimo“ teatro kolektyvas iš Chicagos.

Gegužės 20 d. Vyrų sekteto koncertas So. Bostono Lietuvių Piličių d. jos trečio aukšto salėje.

tijoj ir ten įšventintas kunigu 1948 m. JAV pastoracinį darbą ilgiausia dirbo Montanos valstijoje. Plačiai išsklidusius parapičius lankydavo motociklu arba lėktuvu. Tik nuo 1984 m. buvo Providence, RI, lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonu. Šiuo metu jis apsigyveno velionio kun. Antano Račkausko namelyje. Ruošiasi pirkti arba statyti nuosavą. Sekmadeniais mišią laikyti į Šv. Teresės bažnyčioje atvyksta su šalmu ant galvos, apžergęs motociklą. Dabar jis — jauniausias iš trijų lietuvių kunigų.

FIZIKAS ROMAS A. ŠATAS

Prieš porą mėnesių su šeima atsikėlė iš Huntsville, AL. Romas Algirdas Šatas, kilimu kauniškis, gimęs 1921 m. gale. Elektros inžinieriaus diplomą gavęs VDU Kaune, trejetą metų studijęs gilino Tuebingenu unte, Vokietijoje ir dar devynerius metus su pertraukom Amerikos un-tuose, studijuodamas fiziką ir matematiką. Huntsville'je dirbo mokslinį darbą JAV valdžios laboratorijoje. Mokslinej spaudoje yra paskelbęs daug straipsnių, už išradimus gavęs patentų. Tarp amerikiečių žinomas kaip Romas Shatas.

Gausiai prenumeruoja ir skaito lietuvišką spaudą, šalia irgi gausios amerikietiškos periodikos. Visata tai žinau todėl, kad Šatų šeima nusipirko erdvų namą ir apsigyveno visai šalia mūsų. Maloniais, įdomiais kaimynais džiaugiamės ir linkime niekur iš čia neišbėgti!..

MIRĖ

Rašinius į voką dedant, telefonu atėjo žinia, kad šiąnakt, t.y. 1989 m. kovo 15 d. 21, staiga mirė Vaclovas Snarskis. Prieš trejus ar ketverius metus su žmona Antonija Sunny Hills apsigyveno, atvykę iš Chicagos. Pereitų metų gale jam buvo padaryta bene širdies operacija. Kai su juo Vasario Šešioliktosios minėjime (vasario 26) susitikęs kalbėjau, jautėsi visiškai pasveikęs. Deja...

Po gedulingų pamaldų kovo 22 d. ryte Šv. Teresės bažnyčioje laidoti buvo išvežtas į Chicagą. Alfonsas Nakas

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA REALTORS

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6189

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

Reikia vieno ar dviejų butų namų pardavimui. Jei tokį turite ir norite parduoti, prašau man paskambinti.
Brokeris P. Žumbakis,
tel. 778-6916

COMMUNITY REALTY 581-9500

We pay cash for real estates — any size, any condition.
Ask for Robert

HELP WANTED

AUTO TUNE-UP TECHNICIAN
Full time. Good pay and benefits. We furnish uniforms. Must speak English.
SPARKS TUNE UP
14519 S. Cicero
Midlothian, IL
389-5900

FOR RENT

For rent 3 bedroom apt. heated.
Brighton Park Area. \$425.00.
Call 424-0240

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

REAL ESTATE

MLS. KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarėms

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 438-7878

FOR SALE

KAZYS PABEDINSKAS Nuo Plungės iki Maroko Atsiminimai

Autorius yra vienas iš žymiausių Lietuvos nepriklausomybės metų verslininkų, garsios akcinės b-vės „Kučinskis-Pabedinskai“ — linų ir medvilnės audykla, linų verpykla Plungėje savininkas. K. Pabedinskis buvo ne tik apsuksrus ir gabus verslininkas, bet jam buvo nesvetima ir visuomeninė veikla. Prisiminimai yra labai įdomiai parašyti. Jo pasakojimas yra toks gyvas, kad jo galėtų pavydėti ne vienas formalus rašytojas. Knyga didelio formato, 438 psl. Kaina su persiuntimu į USA 12 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 80 ct. valstijos mokesčio. Į kitus kraštus — 14 dol. Spaudė „Draugo“ spaustuvė. Užsakymus siųsti „Draugo“ adresu.

DRAUGAS

4545 West 63rd Str.,
Chicago, IL 60629

ELEKTROS

[VEDIMAI] — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemą. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, spalvotas. 30" x 31"	\$15.00
VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS. Gen. Songinas. 182 psl.	\$8.00
NUO PLUNGĖS IKI MAROKO, atsiminimai. Kazys Pabedinskis. 438 psl.	\$10.00
KALBĖKIM LIETUVIŠKAI (vaikams) Nij. Mackevičienė. 88 psl.	\$3.00
GELMIŲ BALSAI, prem. novelės. Vyt. Alantas. 236 psl.	\$10.00
LIETUVIAI TAUTININKAI — KOMUNISTŲ KANKINIAI. Red. L. Kerulis. J. Prunskis. M. Valiukėnas. 191 psl.	\$6.00
LIETUVIŲ RELIGINĖ POEZIJA. Red. Vladas Kulbokas. 268 psl.	7.00
RELIGIJOS FILOSOFIJA. Antanas Maceina. 335 psl.	\$6.00
LIETINGOS DIENOS PALANGOJE, romanas. Kazys Almenas. 200 psl.	\$10.00
SAUJA SKATIKŲ, romanas. Kazys Almenas. 198 psl.	\$10.00
RAKTINIAI KLAUSIMAI APIE KRISTŲ. J. A. Fitzmyer, S.J. 199 psl.	\$6.00
KRISTUS IR EUCHARISTIJA, Dievo veikla išganymo istorijoje. 380 psl.	\$7.00
DIDŽIOJI ILIUZIJ, I tomas. Marksizmas teorijoje ir tikrovėje. VI. Juodeika. 720 psl.	\$15.00
DIDŽIOJI ILIUZIJ, II tomas. Marksizmas teorijoje ir tikrovėje. VI. Juodeika. 685 psl.	\$15.00
KUR BĖGA ŠEŠUPĖ, romanas. J. Vizbaras. 245 psl.	\$10.00
M. K. ČIURLIONIS, kūrėjas ir žmogus. Stasys yla. 468 psl.	\$15.00
PRAEITIS KALBA, kar., kapeliono užrašai. Zenonas Ignonis. 285 psl.	\$10.00
KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJA, Br. Kvilyks. 608 psl.	\$23.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Dr. Juozas Girnius su savo Bostono kaimynu Vladu Kulboku St. Peterburge.

DR. JUOZAS GIRNIUS APIE PERSITVARKYMĄ LIETUVOJE

Dr. J. Girnius atostogaujant Floridoje, St. Peterburgo LB socialinio skyriaus valdyba, susitarusi su LB apylinkės pirmininku Algiju Dūda, pakvietė dr. J. Girnių pokalbiui apie persitvarkymą Lietuvoje.

Pobūvis buvo kovo 6 d. Lietuvių klubo salėje. Gausiai susirinkusiems dalyviams pokalbį pradėjo LB St. Peterburgo apylinkės socialinio skyriaus steigėjas, jo pirmininkas JAV LB tarybos narys, PLB seimo atstovas Adolfas Armalis. Įvardinamie žodžiai nusiūbė už disertaciją apie K. Jasperso filosofiją, iškeltą jo knygoje „Žmogus be Dievo“, kur sakoma, kad „Savyje patį filosofija krepia į būti, siekdama nušviesti padėti būties visumoje“.

Pirmą kartą St. Peterburge apsilankantį dr. J. Girnių apibūdino Vladas Kulbokas. J. Girnius studijavo Kaune, Louvaine, Friburge, (pas M. Heideggerį). Sorbonoje. Doktoro laipsnį gavo Montreilio universitete už disertaciją apie K. Jasperso filosofiją. Pats itin domėjosi egzistencine filosofija, kuriai rūpi žmogaus padėtis pasaulyje, jo būties prasmė.

Nuo 1953 m. iki pabaigos redagavo su Pr. Čepėnu ir J. Puzinu Lietuvių Enciklopediją. 1963-1967 m. Ateitininkų federacijos vadas, 1955-58 m. JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos narys. Nuo 1964 m. L.K.M. akademijos narys 1965-1980 „Aidu“ redaktorius. Žymus paskaitininkas rinkiminių kampanijose apie Marijampolę, buvo senutės paklaustas: „Ar tu komunistas, vaikelė?“. „Komunistas tik netoks“. Netoks yra ir filosofas Gendzelis. Jis spalio 4 d. partijos plenumo posėdyje pareikalavo atsistatydinti Son-

Bažnyčios Kroniką – dokumentuotų faktų rinkinį. Saugumui nepavyko to leidinio sustabdyti iki dabar. Vėliau pasirodė eilė pagrindinių leidinių: Aušra, Ankstyboji Aušra, Dievas ir Tėvynė, Tiesos kelias, Perspektivos, Rūpintojėlis, Aušrelė, Tautos kelias, Varpas, Lietuvos ateitis, Akademikas. Lietuvos aidas ir kt. Salia to pagrindo, kur buvo tikinčioji visuomenė – tiek kunigai, tiek pasauliečiai – reikėsi ir kūrybinė inteligentija, partinė ir nepartinė. Pirmieji buvo dailininkai, kuriems buvo įsakyta vadovautis socialistiniu realizmu. Buvo neigiamas pats Čiurlionis. Dailininkas Gudaitis 10 metų nematė savo kūrinių. Pirmasis duris atvėrė dailininkas Savickis (rašytojo J. sūnus). Jo knyga „Dailė kaip dailė“ nebepolitinio pobūdžio.

Muzikai kompozitoriai taip pat turėjo savo aukų. Solistas A. Kučingis buvo Sibire. Kompozitorių sąjunga nebuvo pirmose atgimimo eilėse. Jų sąjungai ilgus metus vadovavo gana atsargus Laurušas. Dabar išrinkta nauja valdyba, kuri dalyvauja persitvarkyme. Rašytojai pirmieji išjudino Sąjūdį. Jie reikalavo išleisti Pietario „Algimantą“, Lindės-Dobilo „Blūdą“, net Šalkauskio raštus bandė leisti. Po rašytojųėjo filosofai. Gendzelis straipsnyje kalbėjo apie praeities žaizdas, tarp jų Lituanistikos katedros naikinimą, kai buvo pašalintos: Zaborskaitė, Kostkevičiūtė, Lukšienė ir kt.

Ir komunistai nelygūs. Gudaitis, dalyvaudamas rinkiminių kampanijose apie Marijampolę, buvo senutės paklaustas: „Ar tu komunistas, vaikelė?“. „Komunistas tik netoks“. Netoks yra ir filosofas Gendzelis. Jis spalio 4 d. partijos plenumo posėdyje pareikalavo atsistatydinti Son-

gailą ir Fedorovičių. Valdinin-kai, kurie po 20 metų sėdi minkštuose valdžios kėdėse, turi pasitraukti. Spalio mėn. Songailą pakeitė Brazauskas. Taigi reikia vertinti komunistų atskirai, koks jis žmogus.

Plati ir Sąjūdžio spauda: Sąjūdžio žinios, Atgimimas, Kauno Aidas, Mažoji Lietuva, – Klaipėdos, Šiaulių Varpas ir Krivulė. Kiti Ažuoliukas, Žalioji Lietuva, Jaunoji Lietuva (skautų, ateitininkų ir gediminių leidinys), Santara – lietuvių tautinio jaunimo, Lietuvos demokratų partijos leidinys „Vasario 16“ – opozicija Sąjūdžiui. Sąjūdžio dvasią atskleidžia Sietynas, panašus į buvusį Židinį. Rašo apie Šalkauskį, Maceiną, Brazaitį, Vasario 16 minėjimą. Lietuvos Laisvės lyga leidžia savo biuletinį. Pagarba visoms tautoms ir pažiūroms lydi visi Sąjūdžio spaudą. Sąjūdžio visi teikimai: pakantumas ir vienin-gumas.

Garbė tiems, kurie supranta, jog reikia palaikyti gyvą ryšį su tauta. Turime mokytis pakantumo. 1988 m. Vasario 16 buvo beveik įvestas apsausties būvis, o šiais šventais, atvirai paminėtas, net žuvs karin. Juozapavičius, Vilniuje susitinka prie namų, kur buvo pasirašyta 16 Vasario Nepriklausomybės aktas. Buvo gerų kalbų: I sekr. Algirdo Brazausko, Žemkalnio-Landsbergio, kardinolo Sladkevičiaus ir kitų. Kaune, atidengiant Laisvės paminklą dalyvavo dr. Kęstutis Girnius (prelegento sūnus). Kęstutiui buvo leista kalbėti prie paminklo atidengimo, ir jis turėjo progą pasirašyti 20 egzempliorių savo knygos „Partizanų kovos Lietuvoje“, jų pačių pasidaušintos. Sąjūdis jungia visą tautą, yra pagarba ir Bažnyčiai. Tačiau pastebėta, kad ne viskas priklauso nuo rusų, daug kas pareina nuo pačių lietuvių.

Deja, Lietuvoje yra nemaža vieni kitų skundimų Maskvai. Graži buvo kalba A. Brazausko Vasario 16 d. Bet vėl atėjo iš aukščiau, kad tas pats Brazauskas apkaltino Sąjūdį avantiūrizmu, ekstremizmu, taikoskyra. Nors padėtis ir nepasikeitė, bet vėl turėjo nusilenkti Maskvai. Ilgaus priešpaudos metais lietuvių būdas buvo įvairiai veikiamas, laužomas. Dabar reikia džiaugtis pastangomis save atgauti.

Šio renginio pirmininkas A. Armalis, dėkodamas J. Girniui už taip idomų ir platų pranešimą, kas dabar vyksta Lietuvoje, tik turime remti jų laisvėjimo darbus ir padėti visuose jų rūpesčiuose. Lietuvos laisvėjimo ir išėjimo ryšių su tauta klausimais pasiskė kai kurie paskaitos dalyviai: A. Vaskelis, kun. V. Dabušis, kun. dr. S. Gerulis, A. Grigaitienė, A. Grudzys, S. Urbšaitienė ir kt.

Vr. Kulbokienė

BRONIAUS JONUŠO STIPENDIJA LITUANISTIKAI

Jau dviliktą kartą skelbiama kasmetinė muziko ir kompozitoriaus Broniaus Jonušo stipendija lituanistiką studijuojančiam jaunuoliui-jaunuolei. Stipendiją įsteigė Emilija Jonušienė, norėjusi įamžinti savo vyro atminimą nors tokiu būdu – sušelpiti, padėti nepasiturinčiam studentui.

Stipendijos dydis – \$1000.00. Kandidatai stipendijai gauti turi iki birželio 15 d. atsiųsti prašymą su kurios nors jaunimo ar visuomeninės organizacijos rekomendacijomis. Pirmenybė tiems, kurie aktyviai reiškiasi jaunimo ar kurioj kitoj lietuviškoj organizacijoj. Stipendijai kandidatą parinks atitinkama komisija.

Iki šiol Broniaus Jonušo stipendijas gavo penkiolika jaunuolių iš įvairių Šiaurės ir Pietų Amerikos vietų, visi jie žinomi savo veikla lietuviškoj dirvoj ir visuomenės neapvyly. Praėjusiais metais stipendiją teko Robertui Vitui, dabar jau įsigijusiam Ph.D., uoliai besidariusiam Lituanistikos tyrimo ir studijų centre ir Kristanavičiaus fondo tarybos ir valdybos pirmininkui. Metais anksčiau stipendijantais buvo veiklus Polikaicių jaunimas.

Prašymus stipendijai gauti siųsti:

Br. Jonušo stipendija,
9927 Devonshire
OMAHA, NE 68114

Vėl Pabaltijo valstybių klausimas stipriai išryškėjo Vakarų Vokietijos televizijos pirmame kanale, pavadinant beveik 12 min. skirtą programą lapkričio 13 d. „Pabaltiečių kova prieš rusišką valdymą“. Įjungta į sekmadienio vakaro „Weltspiegel – pasaulio veidrodžio“ programos dalį, ji susilaukė mažiausiai penkių mil. žiūrovų dėmesio, kadangi vokiečiai į ją įtraukia įdomias ir aktualias pasaulinių įvykių žinias. Iš 12 min. Lietuvai buvo skirtos beveik 5 min.

Rodomas trijų Pabaltijo valstybių žemėlapis, jų sienos su Estijos, Latvijos ir „Litauer“ užraisais, priskiriant Lietuvai Rytprūsius iki šiandieninės Lenkijos. Komentatorius žiūrovams primena Stalino-Hitlerio sutartį, šių valstybių okupaciją, trėmimus ir rusifikaciją. Vokietis pradeda nuo Estijos. Rodoma demonstracija, aiškinamas liudies frontas ir jo tikslai. Ant mūrinės sienos sėdi raudonarmiečiai. Jie ploja demonstrantams, pritardami rusiškai estų reikalavimams. Naujas Estijos sekretorius Indrek Toome. Sakoma, kad jis šiuo metu yra populiariausias Estijos komunistų sekretorius.

Ir Rygos parodoma protesto demonstracija. Komentatorius vokiškai verčia latvio kalbą. Jis sako, kad Hitlerio-Stalino sutartimi Latvija ir likusios dvi Pabaltijo valstybės buvo parduotos. Reikalaujama laisvės, laisvos Latvijos. Maskvoje tie balsai negirdimi, kadangi latvių reikalavimai yra toli nuo realizmo.

Laisvės paminklas Rygoje. Kiek anksčiau užlipęs kalbą latvis. Parodytas Latvijos vidaus reikalų ministeris vokiška pavarde (Stenbergas) kalba rusiškai, pareiškdamas, kad kalbėtis visuomet yra tie patys.

Lietuvoje viskas kitaip – sako vokiečiai. Čia einama kitu keliu. Masės žmonių. Išskirtame minios tarpe take, filmuojama gražia eilute apsirėngę Algirdas Brazauskas. Girdimi „valio“ šauksmai. Jis sveikinasi, paduoda rankas. Vokiečiai sako, kad gyventojų tarpe vyriausias partietis yra labai populiarius. Daug jaunimo, mergaitės ir net maži vaikai tautiniais rūbais. Dainuojama, šokama. Daug mūsų trispalvių. A. Brazauskas kalba vokiečiui (greičiausiai Maskvos korespondentui) rusiškai, sakdamas, kad Sąjūdis turi daug ką bendra su kom. partija. Vokiečiai primena, kad liudies frontas

Lietuvoje vadinamas „Sąjūdžiu“ ir jis turi demonstracijų metu tautinį atspalvį. „Sąjūdžio“ suvažiavimas, atstovais užpildyta sporto salė. Lauke su korespondentu taip pat rusiškai kalba Terleckas.

Šv. Mišios prie Vilniaus katedros. Visiškai teisingai pranešas aiškina, kad Lietuvoje svarbų vaidmenį vaidina katalikų Bažnyčia. Filmas matytas prieš keletą savaitių toje patioje televizijoje (ir antras kanalas rodė), kada buvo gautas pranešimas, kad grąžinama katedra ir Šv. Kazimiero bažnyčia. Tik dabar iš labai arti nufilmuotas, kard. V. Sladkevičius su kitais kunigais. Girdimos religinės giesmės, matoma minia žmonių, mūsų trispalvės (šių nuotraukų atspausdino Mainz diecezijos savaitraštis „Glaube und Leben“ – „tikėjimas ir gyvenimas“).

Užrašiau stenografiškai. Daug ką turėjau apleisti, kadangi stebint televizijos ekraną ir kartu žymėti yra tikrai sunku.

Kiekvienų metų lapkričio mėn. antras penktadienis Bonnoje yra skiriamas tradiciniame spaudos baliui. Jame dalyvauja Vakarų Vokietijos „grietinėle“ – politinio, kultūrinio, ekonominio ir sportinio gyvenimo kviesti atstovai su žmonom ir, savaimė aišku, prezidentas ir kancleris.

Net septyni orkestrai linksmino šiemet beveik 2 tūkst. svečių, pajavirinant vakarų televizijos lengvo žanro menininkais, loterija (galima buvo laimėti tris automobilius) bei gausių ir turtingų bufetų.

Kaip pranešė spauda, Beethovenio salėje dalyvavo taip pat lengvo žanro dainininkė Lena Valaitytė su savo vyru Horstu Jussenu. Ji sėdėjo prie vieno stalo su kanclerio raštinės ministerio rangą turinčiu Schauble, kuris mielai visą vakarą šokdino gražią lietuvaite.

Sulaukusi 41 m. L. Valaitytė jau retai pasirodo televizijos programose, kadangi į lengvo žanro meno pasaulį skverbiasi naujos jėgos, jauni veidai. „Tina“ žurnalas pranešė, kad L. Valaitytė madų parodose ar kt. renginiuose sutinka dainuoti ir už 2 tūkst. markių honorarą. Buv. „Mannheimer Morgen“ dienraščio vyr. red. H. J. Deckert, šiuo metu yra kelių vokiškų laikraščių korespondentas Maskvoje. Lapkričio 12 d. Manheimio dienraštyje pažymėjo, kad spalio revoliucijos proga,

Mylimam Broliui ir Dėdei

A.†A.

VINCUI LAZAUSKUI

mirus, seserį IZABELĘ STONČIENĘ, PIJŲ, DANGUOLĘ ir LORETĄ bei jų šeimas giliai užjaučiame

Mykolas Tonkūnas
Algis Tonkūnas
Ritonė, Teodoras ir Indrė
Rudaiciiai

A.†A.

LIUDUI ŠIMAIČIUI

mirus, jo žmonai ONAI su šeima reiškiamė širdingą užuojautą.

Vadakojų šeima Kanadoje

P A D Ė K A

A.†A.

STASYS MOCKUS

Mūsų mylimas Vyras, Tėvelis ir Senelis mirė 1989 m. kovo 6 d. ir buvo palaidotas kovo 10 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Mes nuoširdžiai dėkome kun. Zakarauskui už religines apeigas bažnyčioje ir kapinėse.

Dėkojame sol. Danai Stankaitytei už įspūdingą giedojimą bažnyčioje.

Dėkojame karsto nešėjams.

Širdingai dėkojame giminėms, draugams, pažįstamiems ir Korp! Neo-Lithuania pagerbusiems velionį šv. Mišiomis, gėlėmis ir aukomis.

Dėkojame pareiškusiems užuojautą mūsų skausmo valandoje.

Dėkojame laidotuvių direktoriams S. C. Lack ir sūnams už malonų patarnavimą.

Visiems širdingas aciu.

Liūdinti žmona, duklė ir sūnus su šeimomis.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai – 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas – 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas – 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas – 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. – Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. – Tel. 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas – 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

APLINK MUS

x JAV LB krašto valdybos pirmininkas dr. Antanas Razma gavo iš prezidento George Bush laišką, kuriame dėkoja pirmininkui ir visiems Lietuvos Bendruomenės nariams už sveikinimus ir linkėjimus jo išrinkimo į prezidentus proga.

x Policijos intendentas LeRoy Martin atvyks į Southwest parapiją ir kaimynystės antikriminalinio komiteto susirinkimą, kuris bus St. Rita pradžios mokyklos patalpose kovo 30 d., ketvirtadienį, 7:30 val. vak.

x Lietuvos jaunimas, kuris nori dalyvauti politiniam seminare Washington, D.C., balandžio 14-16 dienomis ir nežino, kaip jį pasiekti, gali pasiskambinti Edžiui Sabui tel. 599-5780. E. Sabas organizuoja kelionę automobiliu.

x „Elta, Information Bulletin“, nr. 2 išėjo iš spaudos. Tai lietuviška informacija anglų kalba. Ja gali pasinaudoti amerikiečių laikraščiai ir žurnalai. Siame numeryje rašoma apie Vasario 16 šventę Lietuvoje ir vakariečių politiką Baltijos kraštu atžvilgiu ir kt.

x Romas Kronas, Clarendon Hills, Ill., lietuviškos spaudos rėmėjas, pratęsė prenumeratą, pridėjo 20 dol. dienraščio palaikymui ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. R. Kronui, mūsų garbės prenumeratoriui, tariame nuoširdų aciu.

x Vladas Bielinis, Hot Springs, Ar., atsiuntė 25 dol. dienraščio paramai ir kartu pratęsė prenumeratą. Vl. Bielinį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką tariame nuoširdų aciu.

x Ši penktadienį, kovo 31 d. 7:30 v.v. Jaunimo centre įvyksta Marijos žodžių rinkinio „Aš kviečiu jus“ knygos sutiktuš. Su knyga, paruošta kun. dr. K. Trimako, supažindins dr. V. Dambava. Vakaronė prasidės padėkos mišiomis tėvų jėzuitų koplyčioje 6:30 v.v. Muzikinė šv. Mišių aukos palyda muz. S. Jautakaitės su D. Polikaitės ansambliu. Supažindinimas su knyga ruošiamas ir Gary, IN lietuvių Šv. Kazimiero parapijoje, balandžio 2 d. bei Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, balandžio 9 d. Visi maloniai kviečiami atsilankyti. (sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadienį 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Muz. Arvydas ir sol. Nėlė Paltinai kovo 31 d. atvyksta į Miami, Floridą, ir vietos lietuvių klube koncertuos balandžio 2 d., sekmadienį. Paltinų koncertas Chicagos Jaunimo centre rengiamas balandžio 16 d.

x Apolonijos ir Petro Steponavičių recitalis bus Jaunimo centro salėje balandžio 2 d. Jie dainuos ar rečituos etnografines dainas ir pasakojimus, tarp jų bus džiūkiški, aukštaitiškų ir žemaitiškų. Daugiausiai skambės džiūkiškos dainos. Chicagoje dar tebegyvuoją šauai Džukų draugija, tai manoma, kad ji savo narius paragins recitalyje dalyvauti ir prisiminti Tėvynę.

x Marijos aukšt. mokyklos dramų skyrius rengia muzikinį veikalą „The Boy Friend“ balandžio 6, 7 ir 8 dienomis 7:30 val. vak., balandžio 9 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Veikalas bus statomas mokyklos salėje.

x Kun. Theo Palis, Pittsburg, Gal., Kostas Burba, Western Springs, Ill., Stepas Barauskas, McHenry, Ill., Anthony Marchertas, Downers Grove, Ill., Antonia Butkus, Chicago, Ill., Dalia Woss, Fox River Grove, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Vitalis Damijonaitis, Western Springs, Ill., Juozas Daunoras, Oak Lawn, Ill., Mykolas ir Amalia Jagučiai, Ormand Beach, Fla., Viktorija Orentad, Chicago, Ill., V. Dailidka, Albuquerque, NM, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Sofija Martin, Mt. Prospect, Ill., pratęsė prenumeratą 1989 metams ir dar pridėjo 20 dol. auką. S. Martin įrašė ir garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką tariame nuoširdų aciu.

x Lietuvos prezidento Antano Smetonos 45 m. mirties paminėjimas rengiamas sekmadienį, balandžio 9 d. 3 val. p.p. Lietuvių Tautinuoje namuose. Programoje: paskaitininkas Vincas Trumpa, aktorė Dalila Mackalienė ir Balys Pakštis. Mieli Chicago lietuviai kviečiami minėjime gausiai dalyvauti. Kviečia Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST**, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x Reikalinga tarnautoja lietuviškai įstaigai. Turėtų mokėti lietuvių ir anglų kalbas, rašyti mašinėle ir dirbti pilną laiką. Skambinti **776-7582 savaitės dienomis**, išskyrus šeštą ir sekmadienį, tarp 8:30 v. ryto ir 4:30 v. p.p. (sk)

x Naujausios žinios iš Lietuvos kasdien girdimos ne tik naujais, bet ir senais Grundig radijais. Gradinskas **2512 W. 47th St., 376-1998**. (sk)

x Kelionė per Didžiąją Britaniją! Šiais metais vėl organizuojama lietuvių grupė į Didžiąją Britaniją — 3 kraštai. Pereitų metų kelionė praėjo su dideliu pasisekimu, todėl kartojame tą pačią kelionę. Iš Čikagos išvykstame birželio 13 d., grįžtame birželio 27 d. Registracija ir informacija pas Vidą Jonušienę, **Amber Travel Service**, 11745 Southwest Highway, Palos Heights, Ill., 60463. Tel. 312-448-7420. (sk)

x Juozas Miečius iš Chicago, Ill., pratęsė prenumeratą 1989 metams su visa šimtaine. J. Miečių skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Sonia Untulis, Palos Hills, Ill., Elzbieta Simonaitienė, Bloofield, Conn. Emily Eksevis, West Chicago, Ill., G. D. Krivickas, Glenn Dale, Md., A. Milius, St. Petersburg Beach, Fla., kiekvienas atsiuntė po 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus aciu.

x Aleksandras A. Puzauskas, Ocean Park, Wa., buvęs „Draugo“ redaktorius, Francisca Fathers, Brooklyn, N.Y., Pranas Vindašius, Racine, Wisc., Petras Petraitis, Richmond Hills, N.Y., Frank A. Zailskas, Chicago, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Kun. A. Petraitis, Putnam, Conn., kun. A. Račauskas, Sunny Hills, Fla., Aldona Markelienė, Cicero, Ill., Peter Kiršinas, Country Club Hills, Ill., A. Masionis, Fair Lawn, N.J., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Rež. Petras Maželis, Los Angeles, Cal., R. Ray Gencius, Indianapolis, Ind., Petras Augaitis, Delhi, Kanada, Petras Kliorys, Euclid, Ohio, Caleb ir Bernadette Harris, Worcester, Mass., Felicija ir Marijus Gudinskai, Hamilton, Ont., Kanada, Stasys Mažiulis, Willowood, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 15 dol. aukų. Nuoširdus aciu.

x Po 10 dol. atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių: kun. E. Statkus, B. Dirmantas, Gedas-Elvira Žemaitis, Alfonsas Gerčys, Ilona Barauskas, Elena Balčiūnas, Juozas Glavinskas, V. Jakovickas, L. Lendraitis, Vito Zenkus, Petras Jadviršis, V. Aras, Kazė Bikenėvičius, Elena Paliliūnas, Juozas Naumus, I. Ulpia, Pranas Baltakis, V. Lesniauskas ir D. J. Vizgirda, Marčiulionis Aleksas. Visiems tariame aciu.

x JUOZAS BACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas — veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233. (sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

Liepos 15 kelionė į Skandinaviją ir Europos Lietuviai Dienas. Informacijai skambinkite Birutei Zalatorienei, **Travel Advisers Inc., 1515 N. Harlem #110, Oak Park, 60302. 312-524-2244**. (sk)

x Siunčiame prekes į Lietuvą kargo. Jūsų dovanos, kaip video kameros, magnetofonai, radijo 2-jų kasečių aparatai ir kitos, Lietuvoje pagedaujamos, prekės pasieks Vilnių per 5 dienas, saugiai ir pilnai apdraustas. Priimame prekių ir persiuntimo užsakymus ir iš kitų JAV miestų. **PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, Ill., tel. 312-778-2100. Sav. A. F. Šlatai**. (sk)

x Norėdami malonios ap linkoj, prie židinio praleisti laiką, apsilankykite **BALTIOS restorane**, 8100 Roberts Rd., Justice, IL, tel. 458-1400. Geras lietuviškas maistas, kokteilai. Pirmadieniais uždaryta. Kviečia Kieļų šeima. (sk)

Redaguoja J. Piacas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

VELYKŲ KIŠKUTIS

Su margučiais strikt — pastrikt Nuo namučiu, prie namų. Nei prisėsti, nei užmigt — Tiek vaikų, tiek mylimų!

Va, kraiteklų du šimtai, Visą naktį juos dažiau. Dar kepurė, aš rimtai, Penkiasdešimt — nemažiau!

Tai juokelio, net rangaus: Pešas Giedrė su Linu. Jie margučiu nebebus, Tik geručiams dalinu.

Jonas Minelga

KIŠKIŲ VELYKOS

Kiškis neša margučius Pas geruosius vaikūčius. Slepia juos visur gerai, Suauge neieško, tik vaikai.

Suradę džiaugiasi visi. Ritinėja juos linksmi. Iš po krūmo žiūri zuikis, Kurio vardas yra Puikis.

O zuikienė laukia jo, Kada jis sugrįš namo? Trys kiškėliai prie langelio Žiūri, ar tėvelis ant takelio.

Kiško šeima švęs Velykas Nes kiškio darbas padarytas. Valgys jis skanius pyragus, Žiūrėdamas į linksmus vaikus.

Audra Prialgauskaitė, Marquette Parko lit. m-las mokinė („Vyturėlis“)

PRISIKĖLĖS KRISTUS LAUKIA MŪSŲ DANGUJE

Karta vienas buvęs karys Georgia valstijoje pasiryžo kandidatuoti į teisejus. Būdamas jau vyresnio amžiaus ir neišsilavinęs taip labai kalbėjime, jis pamatė, kad mitinguose kitas kandidatas darė didesnę įspūdį.

Viena vakarą, jau netoli rinkimų dienos, tas karys sėdėjo mitinge netoli kalbėtojo stalo. Staiga vienas kalbėtojų, kuris norėjo paremti jo kandidatūrą, atėjo artyn, parodė jo šoną, kur kaboję tuščia rankovė, be rankos, parodė randą to buvusio kario veide ir tarė:

— Vyrai ir moterys, štai jo įneštoji dalis laisvės kovose!

Staiga minios entuziazmas pakilo. Nuaudėjo plojimų bangą, pagerbiantį tą seną karį, kurio randai rodė jo ryžtingumą ir patriotizmą. Už keletos dienų jį didėle balsų dauguma išrinko siektoms pareigoms.

Gilus pasišventimas, kraujo auka daugiau kalba negu žodžiai. Mes turime vieną asmenį, kurio kraujo auka buvo atlikta aukščiausiam laipsnyje. Jis mirė pervertomis rankomis ir kojomis, perdurtu šonu ant kryžiaus. Jo auka neapsakoma. Jam priklauso mūsų meilė, pagarba ir paklusnumas. Jis turi būti išrinktas mūsų teisėju ir patarėju — kuriuo keliu gyvenime pasukti.

Jo Prisikėlimo šventės proga, jūsų redaktorius sveikina jus ir siūlo pasirinkti Kristų savo teisėju ir gyvenimo vadovu. Jis mums duos daug vilčių amžinybėje, toje amžinybėje, kuria mes užmirštame savo kasdieniniame gyvenime. Gal per mažai kreipiame dėmesio į tą vietą, kurioje praleisime amžinybę. Gal per mažai stengiamės save paruošti, kad galėtume veidu stoti prieš Tą, kuris mus mylėdamas aukojo kančią ir mirtį. Tegul Prisikėlimo dvasia mus pakreipia ta linkme! (Pagal kun. dr. Juozą Prunskį).

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvos Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Žmonės prie Gedimino pilies gieda Lietuvos himną. Piešė Arista Strungytė, Marquette Parko lit. m-las 8 sk. mokinė

VELYKOS — PRISIKĖLIMAS

Velykos yra pavasario šventė. Pagoniškas pasaulis dar prieš Kristaus gimimą švęsavo pavasario šventę. Vėliau krikščionys pradėjo tuo laiku švęsti Kristaus prisikėlimo šventę — Velykas.

Kaip tik tuo laiku atbunda gamta iš žiemos miego. Plikos medžių šakos ima dengtis žalsvais pumpurais. Iš žemės keliai nauja žalia žolytė. Už lango pasigirsta paukščių balsai. Pirmosios pavasario geles yra tulpės; jos skuba leisti savo daigus, kad pralengtų kitas geles. Prieš Velykas dažome kiaušinius. Kiaušinis yra naujos gyvybės simbolis.

Mums krikščionims Velykos, tai Kristaus ir mūsų pačių prisikėlimo šventė. Velykoms ruošėmės per visą gyvenimą. Tuo laiku dažniau pagalvojame apie Kristų ir mūsų gyvenimo prasmę.

Šiais metais aš švenčiau Velykas Toronte. Mes kelėmės anksti ir įėjome į bažnyčią. Man patiko iškilmingos pamaldos. Aš klausiau kunigo žodžių, man buvo įdomu. Jie man daug reiškė. Po Velykų aš visą savaitę ėjau kasdien į bažnyčią, tą dariau savo noru. Dabar aš daugiau suprantu, negu vaikystėje. Šios Velykos buvo man tikrai prisikėlimo šventė.

Daina Merkytė, („Jaunystės šauklys“)

LIETUVIŲ VELYKINIAI PAPROČIAI

Visiems patinka Velykų laikotarpis. Dažome margučius, ritinėjame, linksminamės su draugais. Margučių dažymas yra vienas ir gražiausių ir seniausių papročių visame pasaulyje. Margučių dažymas reikalauja daug kantrybės ir kūrybingumo. Pirmą reikią vašką ištrypti ir įmeigti mažas adatėles į pieštukų trintukus. Tada reikia atidžiai nudažyti įvairias linijas ir taškus ant kiaušinio. Paskui galima kiaušinius įvairiom spalvomis nudažyti. Kai kiaušiniai išdžiūsta, galim nutrinti vašką su karšta šluoste.

Kitas lietuviškas paprotys yra

GALVOSŪKIO NR. 106 ATSAKYMAS

Taip, visos figūros dalys yra vienodo ilgumo.

GALVOSŪKIO NR. 107 ATSAKYMAS

Keturraidžiai žodžiai: aure (antai), asis, auka, auti, auna. Gali būti ir kiti.

GALVOSŪKIO NR. 108 ATSAKYMAS

Laive buvo 21 vyras. Tarp keleivių buvo ir du laivo tarnautojai vyrai (kapitonas ir inžinierius), kurie nesiskaitė keleiviai. Keleivių vyrų buvo tik 19.

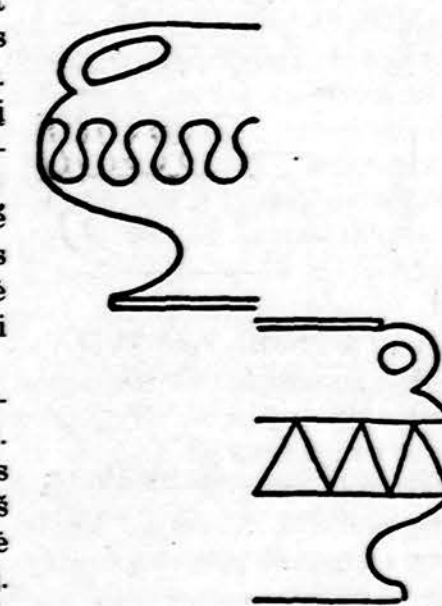
GALVOSŪKIO NR. 109 ATSAKYMAS

Žodį America galima skaityti nuo viršaus žemyn 64 kartus (įvairiomis kombinacijomis).

GALVOSŪKIO NR. 110 ATSAKYMAS

Žmogus banke gavo 5 banknotus po 1 dol. (5 dol.), 50 banknotų po 2 dol. (100 dol.) ir 19 banknotų po 5 dol. (95 dol.). Iš viso gavo 200 dol.

GALVOSŪKIS NR. 126

(Žiūrėkite piešinėlį). Matote dvi nebaigtas nupiešti vazas. Užbaikite, gausite 5 taškus.

GALVOSŪKIS NR. 127

(Žiūrėkite piešinėlį). Parašykite šių piešinių lietuviškus pavadinimus ir kuo jie yra žmogui naudingi.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 128

Ar smaiglys yra nuodingas? Jei ne kodėl jis yra pavojingas? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 129

Ar tiesa, kad snaigės yra šešiakampės? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 130

Kodėl Kristaus kapas buvo saugojamas sargybinių? (5 taškai)

margučių ridinėjimas. Būna dvi komandos ir kiekviena mėgina savo kiaušinius risti nuo mažos lentelės, kad kitas arba suskaldytų, arba išmuštų iš rutulio.

Per Velykų pietus, kiaušinių mušimas prie stalo yra žymus paprotys. Visi paima kiaušinių iš lėkštės ir daužo vienas su kitu kiaušinius. Tas, kuris lieka su nesudaužytu kiaušiniu, laimi ir sako, kad turėjęs daug laimės gyvenime.

Liana Janušytė, („Jaunystės šauklys“).